

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Zobrazení Blízkého východu v americké
kinematografii po roce 2000**

Bc. Martin Merta

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodních studií
Studijní program Mezinárodní teritoriální studia
Studijní obor Blízkovýchodní studia

Diplomová práce

**Zobrazení Blízkého východu v americké
kinematografii po roce 2000**

Bc. Martin Merta

Vedoucí práce:

Mgr. Veronika Sobotková, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil pouze uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....

Na tomto místě bych chtěl poděkovat paní Mgr. Veronice Sobotkové, Ph.D. za čas a trpělivost, jež věnovala vedení mé diplomové práce.

Obsah

1	Úvod	1
2	O filmu	3
2.1	Filmová teorie.....	4
2.1.1	Syžet a fabule.....	4
2.1.2	Mizanscéna.....	4
2.1.3	Montáž.....	5
2.1.4	Zvuková stopa.....	5
3	Metodologie práce	6
3.1	Syžet	6
3.2	Prvky	6
3.2.1	Prvek prostředí	6
3.2.2	Prvek postavy	6
3.2.3	Prvek zvuková stopa	7
3.3	Shrnutí	7
3.4	Výběr filmů	7
4	Syžety.....	10
4.1	Syžet filmu Americký sniper	10
4.2	Syžet filmu Argo.....	13
4.3	Syžet filmu Labyrint lží.....	16
4.4	Syžet filmu Mariňák.....	19
4.5	Syžet filmu Zelená zóna	21
5	Prostředí	24
5.1	Prostředí ve filmu Americký sniper	24
5.2	Prostředí ve filmu Argo.....	31
5.3	Prostředí ve filmu Labyrint lží.....	36
5.4	Prostředí ve filmu Mariňák.....	45
5.5	Prostředí ve filmu Zelená zóna	52
6	Postavy	59
6.1	Postavy ve filmu Americký sniper.....	59
6.2	Postavy ve filmu Argo	70
6.3	Postavy ve filmu Labyrint lží	81
6.4	Postavy ve filmu Mariňák	90
6.5	Postavy ve filmu Zelená zóna	92

7	Zvuková stopa.....	99
7.1	Zvuková stopa ve filmu Americký sniper.....	99
7.2	Zvuková stopa ve filmu Argo	103
7.3	Zvuková stopa ve filmu Labyrint lží	105
7.4	Zvuková stopa ve filmu Mariňák	109
7.5	Zvuková stopa ve filmu Zelená zóna	110
8	Shrnutí	113
8.1	Shrnutí filmu Americký sniper	113
8.2	Shrnutí filmu Argo	114
8.3	Shrnutí filmu Labyrint lží.....	115
8.4	Shrnutí filmu Mariňák.....	116
8.5	Shrnutí filmu Zelená zóna.....	117
9	Závěr	118
10	Resumé.....	121
11	Zdroje.....	122
11.1	Monografie a tištěné zdroje	122
11.2	Filmy	122
11.3	Internetové zdroje.....	123

1 Úvod

Blízký východ je jednou z klíčových oblastí naší planety. Dění v této oblasti přímo i nepřímo ovlivňuje své okolí a proniká skrze počítačové a televizní obrazovky k běžným občanům i vrcholovým politikům. Obzvláště v tomto desetiletí přichází lidé do kontaktu s tímto regionem v kontextu mezinárodního terorismu, Arabského jara a migrační krize. Lidé jsou nuceni si vytvářet názor na události a konflikty, které zde probíhají, na obyvatele zemí tohoto regionu, na jejich náboženství a kulturu. Neméně důležitá je geografická blízkost k Evropě a geopolitická důležitost tohoto území bohatého na nerostné suroviny. Blízký východ je oblast, která vzbuzuje zájem i obavy.

Sledování filmů, koukání na televizi či návštěva kina je dostupnou a populární zábavou pro všechny věkové kategorie. „Filmy zprostředkovávají informace či myšlenky a ukazují nám místa a způsoby života, které bychom asi jinak neznali. S filmem se vydáváme na cestu, jež nám nabízí určitým způsobem uspořádaný zážitek, který podněcuje naši mysl a emoce.“¹ V rámci svého vyprávění vytvářejí narativní filmy fikční světy, ve kterých se odehrává příběh. Některé filmy tvoří fikční svět, jež popisuje Blízký východ a pro mnoho lidí jsou tyto snímky vědomím či nevědomím zdrojem informací o této oblasti.

Má diplomová práce se zabývá právě prolínáním těchto dvou světů. Světa Blízkého východu a filmového světa. Cílem práce je analyzovat, jak je současný Blízký východ zobrazován v soudobém filmu. Pomocí prvků prostředí, postavy a zvukové stopy se pokusit popsat zobrazování tohoto regionu ve filmech s nejširším dopadem na diváky. Vzhledem k tomu, že americká produkce je komerčně nejúspěšnější, zabývám se výhradně americkými filmy. V práci mě bude zajímat jaké dojmy a poznatky si diváci odnesou po zhlédnutí snímku a do jaké míry jsou si vybrané filmy podobné. Dále se budu zabývat tím, jak vypadá prostředí Blízkého východu a jak místní obyvatelé a do jaké míry a jakým způsobem jsou místní obyvatelé zapojeni do příběhu. A v neposlední řadě se pokusím analyzovat jaké informace si odneseme ze zvukové stopy neboli co o regionu Blízký východ uslyšíme.

Je mi jasné, že cílem popisovaných filmů není zobrazovat Blízký východ, ale vyprávět příběhy a vydělat peníze. Otázkou je, jakým způsobem se toho tvůrci zhostí, neboť nám tak jako tak zprostředkovávají obraz jedné části světa. Očekávám, že snímky budou vzájemně

---

¹ BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. Umění filmu: úvod do studia formy a stylu. str. 23

dost podobné. Budou zobrazovat zaostalé a špinavé prostředí s násilnými a fanatickými obyvateli. Další hypotézou je, že tématem všech filmů bude ozbrojený konflikt.

Jelikož moje práce pojednává o filmech, považuji za nutné na jejím počátku věnovat několik stránek filmové teorii potřebné k správnému pochopení tématu. Poté věnuji kapitole metodologii, kde popíši, čím se budou zabývat prvky a podle čeho probíhá výběr filmů. Následující kapitoly jsou věnovány popisu jednotlivých prvků u pěti analyzovaných filmů. Předposlední kapitola se věnuje shrnutí popisovaných filmů a po ní následuje závěr.

Základními zdroji pro mou diplomovou práci jsou popisované snímky. Protože práce vychází primárně z těchto filmů, nemá ve zdrojích mnoho odborné literatury. Odborně cituji hlavně v kapitole pojednávající o filmové teorii.

Arabská a perská jména jsou přepisována zjednodušenou formou transkripce. Tato forma nepoužívá zvláštní znaky pro přepis arabských hlásek a nerozlišuje emfatickou a znělou podobu hlásek. Hamza na začátku jmen je vynechána. Považuji to za lepší způsob, jelikož se s podobnou formou setká divák i u titulků k filmům.

2 O filmu

Film pokrývá celou škálu na spektru jednotlivých typů umění. Jednak je film umění praktické, kde jako technický vynález má funkci vědeckého nástroje. Dále je uměním environmentálním, obrazovým, dramatickým, narativním a hudebním.² Z hlediska mé práce nás bude zajímat hlavně obrazové a narativní hledisko.

Na konci 60. let se vyvinul barevný film do značné kvality. Jako obrazové umění začal zaznamenávat skutečný svět přímo. Pokud si to tvůrci přáli, míra abstrakce byla téměř nulová a ve filmu jsme mohli vidět reálný odraz skutečného světa.³ Coby obrazové umění dokáže film do sebe zahrnout i ostatní obrazová umění jako fotografii, malbu, divadlo a architekturu. Koneckonců film, to jsou pohyblivé obrázky.

Filmy vypráví příběhy.⁴ Pokud má být film narativní, to jest vyprávět příběh, musí obsahovat sérii událostí, které na sebe přímo navazují. Obvykle očekáváme typ vyprávění ve stylu příčina-následek, ale způsob vyprávění se může film od filmu velmi lišit. Způsob, jakým film vypráví příběh, je mezi narativními médii jeden z nejs sofistikovanejších, protože film je vnímán na vizuální a zvukové úrovni. To umožňuje filmu prezentovat divákovi příběh pomocí různých ostatních forem a druhů umění.⁵

Příběhy, které filmy vypráví, se odehrávají ve vlastním fikčním světě. Každý film utváří vlastní časoprostor se zvláštními zákonitostmi a děním a tvoří vlastní pravidla, která určují, co je v tomto fikčním světě možné a přípustné.⁶ Jednotlivé fikční světy v jednotlivých filmech se mimo jiné liší i přístupem ke světu reálnému. Například budeme předpokládat, že ve všech filmech, které se odehrávají na planetě Zemi, budou platit stejné gravitační zákony jako ve skutečnosti. Čím více stejných zákonitostí platí v daném fikčním světě a ve světě reálném, tím více realistický se nám bude daný film jevit. U některých filmů mnoho realističnosti neočekáváme, například u akčního filmu o robotech. U jiných by nám dokonce kazila zábavu, protože je na nerealistických událostech založená, například některé typy komedií. Jsou ale filmy, které očekávání poměrně realistického fikčního světa navozují, například drama o vojácích na Blízkém východě, které je ještě navíc natočené podle skutečných událostí. Pokud

---

² MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií : umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. str. 24

³ MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií : umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. str. 35

⁴ Přesněji řečeno, většina filmů vypráví příběhy. Například dokumenty vyprávět příběh nemusí.

⁵ NEMES, Jill, ed. *An introduction to film studies*. str. 80

⁶ KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. str. 15

nemá divák v tomto případě srovnání se skutečným světem, stává se pro něj fikční svět daného filmu velmi reálným.

2.1 Filmová teorie

Předtím, než se začnu zabývat metodologií mé práce, bude potřeba vysvětlit pár pojmů ze světa filmové teorie.

2.1.1 Syžet a fabule

„Syžetem je míněno vše, co ve filmu vidíme a slyšíme, a to v pořadí a podobě, v jaké to vidíme a slyšíme.“⁷ Oproti tomu fabuli divák během sledování filmu odvozuje od událostí prezentovaných syžetem a zároveň od událostí, které se pouze domýšlí. Fabule je výsledkem snahy o co nejlepší sestavení toho, co se ve filmu stalo, děje a co se teprve stane.

Syžet filmu *Forest Gump* (1994) začíná u letícího pířka a Foresta, který sedí na zastávce v Georgii. Poté syžet skáče mezi jednotlivými událostmi, podle toho je Forest vypráví náhodným kolemjdoucím a zároveň se vrací k Forestovi sedícímu na lavičce. Syžet končí u Foresta sedící na zastávce před jeho domem v Alabamě a opět letícím pířkem. Zato fabule Foresta Gumpa začíná dříve než na úvodní zastávce, začíná jeho dětstvím a pokračuje do dospělosti. Událost na zastávce se ve fabuli neodehrává na začátku, ale někdy v druhé třetině filmu. Fabule obsahuje události obsažené v syžetu a všechny události, které jsme si během sledování filmu odvodili, v chronologickém pořadí.⁸

Jinými slovy může být fabule také označována jako příběh (story) a syžet jako zápleтка (plot).⁹ V mé diplomové práci budu tyto dva termíny označovat jako syžet a fabule.

2.1.2 Mizanscéna

Tento výraz pochází z francouzského *mise en scène* a v překladu znamená „dát na scénu“. Původně divadelní termín se přenesl i do filmového slovníku a zahrnuje všechno, co se objeví v záběru: herci, kostýmy, prostředí, osvětlování a práce s nimi.¹⁰

Jen s pomocí dobře vytvořené mizanscény dokáží tvůrci charakterizovat a časově zasadit fikční svět, charakterizovat hlavní hrdiny a představit nám něco z jejich minulosti.¹¹

---

⁷ KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. str. 17

⁸ KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. str. 18

⁹ NELMES, Jill, ed. *An introduction to film studies*. str. 82

¹⁰ BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. str. 159

2.1.3 Montáž

Montáž neboli montážní sekvence je stříhový systém používaný pro znázornění delšího časového úseku nebo nějakého složitého procesu. Montáž používá rychlý, pravidelný, stříhový rytmus. Zpravidla se během montáže nemluví a je doplněná hudbou. Když potřebujeme ukázat během krátké scény delší časové období a jednoduše shrnout, co se stalo, používáme montáž. To samé platí, například pokud chceme ukázat složitou výrobu nějakého stroje. Celou výrobu zhustíme do několika klíčových záběrů a montáž podtrhneme vhodnou hudbou.¹²

2.1.4 Zvuková stopa

Jak již bylo řečeno, film je audiovizuální médium. Skládá se z obrazové a zvukové stopy. Zvuková část je však často upozadřována vzhledem k té vizuální. Přece jenom filmy sledujeme nebo se na ně díváme. Zvuk je často brán pouze jako doplněk nebo pozadí. Koneckonců zvuk nemůžeme zastavit v určitém okamžiku, tak jako obraz.

Přesto je zvuk mocným filmovým nástrojem. Zapojuje do hry více smyslů, navozuje specifické pocity a dotváří atmosféru.¹³ Zvuk také dává hodnotu tichu, čímž utváří napětí. Náhlé ticho poutá naši pozornost. A podobně jako stříh umožňuje spojovat záběry, práce se zvukem umožňuje napojovat a mixovat zvukové stopy. „S příchodem zvukové kinematografie byly nekonečné možnosti, které nabízí obraz, obohaceny o nekonečné možnosti akustické.“¹⁴

Zvuky se ve filmu dělí na tři kategorie. Mluvené slovo, hudba a ruchy. Každá kategorie má své specifické využití a občas může daný zvuk oscilovat mezi více kategoriemi.¹⁵ Ale toto základní rozdělení platí a pro potřeby mé práce je dostačující.

---

¹¹ KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. str. 28

¹² BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. str. 328

¹³ BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. str. 347

¹⁴ BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. str. 348

¹⁵ BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. str. 352

3 Metodologie práce

3.1 Syžet

Předtím, než začnu popisovat zobrazení Blízkého východu ve vybraných snímcích, věnuji samostatnou kapitolu popisu syžetu jednotlivých snímků. Pokládám to za nezbytné ke správnému pochopení následného popisu. Samozřejmě je lepší, pokud čtenář vybrané snímky zhlédne. Za prvé pro něj bude následné čtení mnohem zajímavější a za druhé se vyhne případnému pokažení zážitku ze sledování filmu, které by nastalo po vyzrazení celého příběhu.

3.2 Prvky

Pro jednodušší popis zobrazení Blízkého východu budu popisovat jednotlivé aspekty fikčního světa jako dílčí prvky. Těmito prvky budou prostředí, postavy a zvuková stopa. V samostatných podkapitolách popíšu, jak jsou jednotlivé prvky zastoupeny ve vybraných filmech. U prostředí a postav přiložím pro ilustraci obrazovou přílohu.

3.2.1 Prvek prostředí

Prostředí zahrnuje veškeré neživé zobrazení Blízkého východu v mizanscéně. Krajinu a přírodu, města, architekturu, infrastrukturu, dopravní prostředky a mnohé další. V jaké zemi se syžet odehrává? V jakém roce? Kolik toho z prezentovaných zemí uvidíme? Při popisu tohoto prvku si budu všímat, z čeho se skládá Blízký východ ve filmu a jak na diváka působí.

Prvek prostředí zahrnuje i zvířata, která jsou sice živá, málokdy ale filmu vystupují jako postavy.

3.2.2 Prvek postavy

Tento prvek popisuje zobrazení obyvatel Blízkého východu. Jak vypadají, jak se chovají a proč? Mají nějaké motivy a cíle? Jak se oblékají? Jakou a jak velkou hrají roli ve filmu? Jsou ve filmu obyvatelé Blízkého východu plnohodnotné postavy? Mají jména? Jsou důležité pro děj? Jsou ve filmu zobrazováni muži, ženy i děti?

3.2.3 Prvek zvuková stopa

Doslovné zobrazení Blízkého východu se skládá právě ze zobrazení oblasti a jejich obyvatel. Film však umí vyprávět i pomocí zvukové stopy, proto je i ona jedním z popisovaných prvků.

Při popisování tohoto prvku se budu zabývat všemi třemi kategoriemi zvuku, tj. mluveným slovem, hudbou a okrajově i ruchy. Budu popisovat, o čem vedou jednotlivé postavy dialogy a jak je v dialozích vykreslován Blízký východ. Přepisované dialogy ponechám v originálním jazyce a pod ně do závorky umístím český překlad. Dále mě bude zajímat, jak dokresluje hudba a ruchy atmosféru Blízkého východu.

V případě, že mluvené slovo bude popisovat postavu, zařadím ho do prvku postavy, jelikož nepopisuje Blízký východ a tudíž patří do jiného prvku, přestože se jedná o zvukovou stopu. Chci tím předejít zmatení, které by nastalo, v momentě kdy by popis jedné a té samé postavy byl roztažený po více prvcích.

3.3 Shrnutí

Na závěr shrnu zobrazení Blízkého východu v jednotlivých filmech. Krátce popíšu využití všech prvků a sepíšu, jakým způsobem film využívá a prezentuje Blízký východ.

3.4 Výběr filmů

Cílem mé práce je porovnat filmy, jež zobrazují Blízký východ, s největším dosahem ve světě a tudíž s největším potenciálem představovat tento specifický kout světa širokému diváckému publiku. Nebudu se vůbec zabývat kvalitou snímků, která je stejně subjektivní. Místo toho se zaměřím na sledovanost. „V kvantitativním smyslu platí, že čím více lidí je uměleckému dílu vystaveno, tím větší potenciaální účinek má“.¹⁶

Nejlepším měřítkem pro dosah působnosti filmu mi budou světové tržby, protože největší světové tržby má americká produkce, budu se zabývat výhradně jejími filmy.¹⁷ Konkrétně pěti nejvýdělečnějšími filmy, které vznikly po roce 2000. Snímky se musí odehrávat z alespoň padesáti procent přímo v oblasti Blízkého východu, kterou pojmu v jejím úzkém vymezení, což zahrnuje území a státy Arabského poloostrova, Levanty a historické

---

¹⁶ MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. str. 32

¹⁷ Movie production countries. *The numbers* [online]. [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.the-numbers.com/movies/production-countries/#tab=territory>

Mezopotámie spolu s Izraelem, Tureckem a Íránem.¹⁸ Také budu popisovat pouze současný Blízký východ, respektive pouze filmy, které se odehrávají v posledních padesáti letech. Proto v mém výběru nebude začleněno Království nebeské (Kingdom of Heaven, 2005) ani Ohnivý oceán (Hidalgo, 2004), protože se odehrávají příliš daleko v minulosti, přestože by si jinak oba snímky se svými tržbami přes 100 tisíc dolarů pozornost určitě zasloužily. Dále nebudu analyzovat ani filmy Mnichov (Munich, 2005) a A-Team (The A-Team, 2010), protože většina děje těchto snímků se neodehrává na Blízkém východě. Mé pozornosti také ujde film Na život a na smrt (Lone Survivor, 2013), jelikož se odehrává v Afghánistánu, který již nepatří do úzkého vymezení naší oblasti.

Po vyškrtání těchto snímků ze seznamu nejvýdělečnějších amerických filmů o Blízkém východě nám tedy zůstane těchto pět:

- Americký sniper (American Sniper, 2014) s celkovou tržbou 547,426,372 dolarů.¹⁹
- Argo (Argo, 2012) s celosvětovou tržbou 232,325,503 dolarů.²⁰
- Labyrint lží (Body of Lies, 2008) s tržbou 115,097,286 dolarů.²¹
- Mariňák (Jarhead, 2005) s tržbou 96,889,998 dolarů.²²
- Zelená zóna (Green Zone, 2005) s tržbou 94,882,549 dolarů.²³

Snímek Americký sniper vydělal celkově 547 milionů dolarů, což je přibližně pětina tržeb celosvětově nejúspěšnějšího snímku Avatar, který má na svém kontě necelé tři miliardy. V žebříčku nejvýdělečnějších filmů všech dob se Americký sniper umístil na 144. místě. To je celkem slušný výsledek a zajímavý dosah. Co je ale důležitější, když sečteme tržby ostatních čtyřech popisovaných snímků, stále nám bude chybět 30 tisíc dolarů, abychom dosáhli na

---

¹⁸ JEŽOVÁ, Michaela, BURGROVÁ, Helena. *Současný Blízký východ. Politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. str. 11

¹⁹ American Sniper. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=americansniper.htm>

²⁰ Argo. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=argo.htm>

²¹ Body of Lies. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=bodyoflies.htm>

²² Jarhead. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=jarhead.htm>

²³ Green Zone. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=greenzone.htm>

tržby Amerického snipera.²⁴ Co se týče výtěžnosti, je příběh Chrise Kyla megahit a má s přehledem největší dopad na publikum. Proto je třeba brát popis zobrazení u tohoto snímku s mnohem větší váhou než u ostatních.

---

²⁴ All Time Box Office. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/alltime/world/?pagenum=1&p=.htm>

4 Syžety

4.1 Syžet filmu *Americký sniper*

Snímek z roku 2014 režiséra Clinta Eastwooda vypráví příběh Chrise Kyla na motivy jeho vlastní autobiografické knihy.²⁵

Hned v první scéně se ocitáme v Iráku po boku Chrise Kyla, který kryje jako ostřelovač ze střechy pohyb amerických vojáků. Náhle na ulici vchází zahalená mladá žena a chlapec. Žena podává chlapci granát a chlapec se rozbíhá k Američanům. Následuje střih a syžet nám prezentuje záběry z Chrisova dětství. Chris loví v lese vysokou zvěř se svým otcem, Chris navštěvuje kostel s rodinou a Chris brání ve škole svého bratra před násilnými spolužáky. Poté pozorujeme chvíli jeho dospělý život v Texasu až do chvíle, kdy se po útocích na americké ambasády v Africe rozhodne vstoupit do armády.

Chris se zúčastní velmi tvrdého tréninku a stane se s něj člen elitní jednotky Navy SEALs. V další scéně pozorujeme, jak se v baru seznámí s ženou jménem Taya. Začnou spolu chodit a následuje svatba. Na svatbě se Chris dozví, že odlétají do války, poté následuje střih a my vidíme americké jednotky, jak jedou Irákem. Vracíme se do úvodní scény, kdy Chris pozoruje ženu a chlapce s granátem. Nyní se dozvíme i jak celá situace skončí. Chris chlapce a poté i ženu, která sebere ze země granát, zastřelí.

Chris má výčitky svědomí a říká, že si takhle službu nepředstavoval. Následuje další scéna, kdy vojáci pochodují jinou ulicí a Chris je kryje se svojí ostřelovací puškou. Zastřelí jednoho protivníka na střeše a jednoho jedoucího v autě plném výbušnin. Poté se přesouváme na jiné místo, kde Chris opět plní svojí úlohu jako sniper. Ukrytý v domě s dírou ve zdi zastřelí dva muže. Na město padne tma a Chris pozoruje noční život a pohyb svých kolegů. Na scénu přichází nepřátelský ostřelovač, o kterém tušíme z předchozí konverzace mezi vojáky, že se jmenuje Mustafa. Mustafa zastřelí jednoho amerického pěšáka a odejde. Ráno přijdou za Chrisem spolubojovníci. Chris jim sdělí, že sundal šest nepřátel. Všichni se diví, protože to je víc než všichni ostatní ostřelovači dohromady.

---

²⁵ Story. *American Sniper* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://www.americansnipermovie.com//synopsis.php>

Chris se stává slavným mezi ostatními kolegy. Dozvídá se, že jeho jednotka bude pátrat po Abú Mus'abu az-Zarqáwím, a to pomocí rozsáhlých razíí. Chris pomáhá při razíích prohledávat domy a v jednom narazí na muže, který jim poví o existenci vymahače jménem Řezník. Muž chce peníze a ochranu, protože se Řezníka obává. Chris mu slíbí oboje a vrací se na základnu za nadřízenými. Po chvíli se vrací i s penězi, jejich konvoj je ale přepaden Mustafou, který zabije několik amerických vojáků a skoro zastřelí i Chrise. Mezitím co vojáci bojují s Mustafou, Řezník opodál brutálně zavraždí mužova syna a poté zastřelí i muže.

Chris se vrací do Ameriky za těhotnou manželkou. Má problémy se začleněním do běžného života a v myšlenkách je stále v Iráku. Taya a Chrisovi se narodí syn a následuje stříh zpět do Iráku, kde Chris začíná svůj druhý turnus. Na vlastní přání sestaví tým, který se vydává lovit Řezníka. S týmem vtrhne jednoho večera do bytu irácké rodiny. Z bytu vojáci pozorují přes ulici úkryt, kde by se mohl ukrývat Řezník. Otec od rodiny, v jejíž bytě se nacházejí, pozve vojáky na večeři. Během večeře Chris pojme k jejich hostiteli podezření a vydává se prohledat jeho byt. Najde ukryté zbraně a dá muži na výběr, vězení nebo spolupráci. Muž nechce do vězení a tak jde k Řezníkovu úkrytu. Jeho obyvatelé mu otevřou dveře a vojáci v čele s Chrisem vniknou dovnitř. Při následné přestřelce je Řezník zabit. Během této akce skoro dojde k další konfrontaci mezi Chrisem a Mustafou, avšak Mustafa nestihá vystřelit a Chris odjíždí se svou jednotkou zpět na základnu.

Následující scéna se opět odehrává v Americe, tentokrát v pneuservis, kde se nachází Chris a jeho syn. Chrise tam pozná bývalý mariňák, kterému kdysi zachránil v Iráku život. Mariňák zve Chrise na schůzku veteránů a vychvaluje ho před jeho synem. Chrisovi je tato situace nepříjemná. Má problémy začlenit se zpátky do civilního života a jeho žena mu vyčítá, že není přítomen u výchovy jejich syna. Narodí se jim dcera a Chris se vrací do Iráku.

Během třetího turnusu Chris spolu s dalšími z Navy SEALs sleduje podezřelé auto. Záhy se dostanou do přestřelky, během které je Mustafou postřelen Chrisův kamarád Biggles. Biggles je převezen zpět na základnu k ošetření. Po krátkém briefingu se Chris a jeho jednotka vydává v afektu do blízké základny nepřátel. V následující přestřelce je zabit Mark.

Chris odlétá zpět do Spojených států a účastní se Markova pohřbu. Poté navštěvuje zraněného Bigglese v nemocnici. Stále se hádá se Tayou, která chce, aby zůstal v Americe u

rodiny a nevracel se do Iráku. Říká, že jestli odjede, už tu nemusí s dětmi být, až se vrátí. Chris přesto odjíždí na čtvrtý turnus.

V Iráku se dozvídá, že jeho kamarád Biggles umřel při operaci. Zatímco kryje ze střechy americké stanoviště, přijíždí auto a vystupuje z něj muž s raketometem. Chris ho zastřelí. Opodál stojící dítě dojde k mrtvole a raketomet zvedne. K Chrisově úlevě ho však po chvíli odhodí, což mu zachrání život.

Dalším úkolem Chrisovy jednotky je zneškodnit ostřelovače, který komplikuje stavební práce americké armády. Jednotka je vysazena na území ovládaném nepřítelem. Chris ostřelovače identifikuje jako Mustafu a rozhodne se ho zneškodnit, přestože to znamená prozrazení jejich pozice. Chrisovi se podaří téměř nemožný zásah, Mustafa je zabit a poloha Američanů je prozrazena. Na Chrisa a jeho kolegy zaútočí celá čtvrť. Naštěstí na město přichází písečná bouře, díky které se jim podaří nepozorovaně nastoupit do transportérů a odjet do bezpečí.

Chris se vrací do Ameriky za rodinou. Má však problémy s návratem do normálního života. V jedné scéně sedí nepřítomně před vypnutou televizí, zároveň divák slyší zvuky z bojiště, které se odehrávají pravděpodobně v Chrisově hlavě. Později, když jsou Chris s Tayou a dětmi na zahradní slavnosti, Chris napadne psa, protože si myslí, že ubližuje dítěti. V následující scéně je Chris u doktora, který mu poradí, aby se šel podívat za zraněnými veterány. Chris je začne navštěvovat a brát na výlety.

Tato terapie se zdá prospěšná, protože Chris začne být psychicky přítomný u rodiny a spokojený. Vidíme, jak tráví čas s dcerou a bere syna na lov. V poslední scéně vidíme idylickou rodinu. Taya poví Chrisovi, jak je na něj pyšná, že se zvládnul plně vrátit k rodině.

Potom Chris odjíždí na vyjížďku s dalším veteránem. Následují titulky oznamující, že tento den byl Chris zastřelen veteránem, kterému se snažil pomáhat.

4.2 Syžet filmu Argo

Film natočený v roce 2012 Benem Affleckem vypráví příběh osvobození šesti Američanů uvízlých v Íránu během Iránské islámské revoluce. Začíná krátkým shrnutím iránských dějin 20. století, načež se okamžitě přesouvá k rozzuřenému davu protestujících studentů před americkou ambasádou v Teheránu. Dav požaduje vydání uprchlého šáha Rezy Pahlavího, který se ukrývá v USA, a po chvíli násilně vniká na ambasádu. Na ambasádě jsou v rychlosti páleny a skartovány všechny dokumenty. Dochází k zajištění všech amerických pracovníků s výjimkou šesti, kterým se podaří uprchnout zadním vchodem a schovat se v domě kanadského velvyslance.

Dva měsíce poté se nacházíme v téměř totožné situaci. Na ambasádě je stále zadržováno 66 Američanů a uprchlá šestice se ukrývá v domě velvyslance a jeho ženy. Kanada začíná pomalu tlačit na Spojené státy, aby se postaraly o jejich evakuaci ze země. Iránský režim mezitím pomocí dětí dává zpět dohromady skartované dokumenty a postupně skládá fotografie všech zaměstnanců americké ambasády. Na scénu přichází Tony Mendez, specialista od CIA, který se účastní schůze ohledně vysvobození ukryté šestice. Schůze nepřináší žádné uspokojujivé návrhy a končí.

Syžet nám v průběhu filmu prezentuje spoustu informací k dokreslení atmosféry. Záběry na televizní a rádiové zpravodajství, které neustále informuje o situaci v Íránu. Nervózní a unuděná atmosféra v domě kanadského velvyslance, kde uprchlí Američané čekají, co se stane. Iráčané protestující v ulicích.

Tony Mendez žije odloučeně od své rodiny a v průběhu jednoho hovoru po telefonu se svým synem sleduje televizi, kde dávají film Planeta opic. V tento moment přichází na nápad, jak dostat uvízlé Američany z Íránu. Jeho plán je vydávat se za kanadský natáčecí štáb, který hledá lokace na nový sci-fi film. Tony má podle plánu přiletět do Íránu sám a poté odletět i s uprchlými Američany, kteří se budou vydávat za součást štábu. Tony přednese tento plán před svými nadřízenými a dostane pár dní na přípravu. Odlétá do Kalifornie, aby se setkal s Johnem Chambersem, který pracuje jako maskér, a společně začnou pracovat na přípravě falešného filmu. Přemluví ještě filmového producenta Lestera Siegela a společně založí vlastní studio, pod jehož záštitou začnou vytvářet film s názvem Argo.

V Iránu se mezitím zpřísňují bezpečnostní prvky na letišti a pokračuje rekonstrukce skartovaných dokumentů.

Aby Tony a jeho tým zajistili popularitu jejich fikčnímu filmu, uspořádají pro média čtení scénáře. Následuje scéna, kdy se prolíná obraz a zvuk jednak ze čtení scénáře samotnými herci v maskách, za druhé z vysílání zpráv, které referují o krizi rukojmích. Poté jsme svědky odvezení amerických rukojmí do sklepa ambasády, kde jsou zadržováni. Iránci se je zde zdánlivě snaží popravit, ale pušky namířené na rukojmí nejsou nabitě. Psychická zátěž tohoto divadla na rukojmí je velmi intenzivní.

Tonyho plán dostává zelenou. Jeho nadřízení sice mají pochybnosti, ale jsou ujištěni, že to je nejlepší ze špatných plánů, které mají. Tony odlétá nejdříve do Istanbulu, kde potkává jiného agenta, který s ním sdílí informace. V Istanbulu také získává víza pro vstup do Iránu.

Tony Mendez přilétá do Iránu, prochází zpřísněnou letištní kontrolou. Následuje návštěva Ministerstva kultury a islámského vedení, kde se uchází o schválení natáčení. Poté se setká s kanadským velvyslancem, který mu předá falešné pasy pro uprchlou šestici a sdělí mu, že jejich iránská hospodyně Sahar ví, koho ukrývají a že neví, zda jí může věřit.

Velvyslanec spolu s Tonym přijíždí do jeho domu, kde se Tony představuje jako Kevin Harkins a sdělí šesti Američanům svůj plán. Šestici přijde plán jako šílený, ale nemají jinou možnost, než se ho pokusit uskutečnit. Tony jim rozdá informace o jejich nových identitách, aby se je naučili. Poté se přesouvá do hotelu, aby zde upravit jejich falešné pasy. Záhy zjistí, že jeho žádost byla schválena Ministerstvem kultury a islámského vedení a zítra se mají vydat prozkoumávat teheránský trh, zda je vhodnou natáčecí oblastí.

Další den dopoledne se Tony Mendez pohádá s jedním z Američanů poté, co jim oznámí, že odpoledne jedou na trh. Vypadá to, že jich všech šest nepřesvědčí, ale nakonec, poté co se svěří s útržky svého osobního života, vyrazí všichni na nebezpečnou cestu do centra města. Po cestě na místo setkání potkají provládní demonstraci a musejí projet přímo skrze dav rozhněvaných protestujících, kteří buší do jejich auta.

Poté přijedou na místo a setkají se s pracovníkem ministerstva. Tony se představí jako producent a představí i zbytek fiktivního štábu. Pracovník je provádí skrz stísněný prostor starobylého trhu, zatímco štáb se rozhlíží. Konflikt nastává v okamžiku, kdy vyfotí bez

povolení stánek jednoho prodejce. Prodejce chce fotku a začíná šarvátka, do které se zapojuje více a více kolemjdoucích a trhovců. Štábu a jejich průvodcům se podaří odejít, událost má ale zdrcující dopad na morálku Američanů.

Zatímco jsou uprchlí Američané a Tony na trhu, přijíždí ke kanadské ambasádě pracovníci iránského režimu a vyptávají se na hospodyně Sahar na velvyslancovy hosty. Ta zalže, jelikož tvrdí, že hosté jsou zde pouze dva dny. Pracovníci islámského režimu odjíždí.

V následující scéně Tony zkouší šestici Američanů, zda znají dostatečně dobře svojí krycí identitu. Chvíli poté zavolají Tonymu nadřízení z Ameriky, že jeho mise je zrušená. Spojené státy se chystají vyslat speciální jednotku, aby zachránila zadržené rukojmí, takže pokud by iránský režim zajal i uprchlou šestici, byli teoreticky také zachráněni. Tony se rozhodne nesdělit tuto skutečnost šesti Američanům, aby nevyvolal zbytečně paniku. Američané si užívají poslední večer v budově velvyslance. Pije se zbylý alkohol a poslouchá hudba. Tony Mendez ukradne jednu flašku a odjede si ji vypít sám na hotel.

Ráno zavolá Tony svým nadřízeným, že odlétá s Američany tak jako tak. Jeho nadřízení nyní musí ve velmi vypjaté scéně přesvědčit byrokratický aparát americké tajné služby, aby Tonymu a šesti Američanům potvrdila letenky. Mezitím Američané a Tony Mendez přijíždí na letiště a začínají procházet letištní kontrolou. Na poslední chvíli jim jsou potvrzeny letenky, poté procházejí několika kontrolami, přičemž poslední z kontrol je určená k odhalení Američanů. Zde jsou všichni posláni pracovníky režimu do vedlejší místnosti, kde jsou podrobena výslechu v perštině. Jeden z Američanů však persky odpovídá a ukázkově odprezentuje fiktivní film. Pracovník režimu ještě zavolá do fiktivního studia, aby ověřil, zda se film opravdu bude natáčet a poté je pustí do letadla.

Současně je dokončena rekonstrukce skartovaných dokumentů z americké ambasády a iránský režim má k dispozici fotografie uprchlých Američanů. Okamžitě začíná honička, která vyústí v iránské revoluční gardy pronásledující startující letadlo. Letadlo úspěšně odstartuje a odletí z iránského vzdušného prostoru. Všichni se radují.

Šestice Američanů byla poté podle oficiální verze, která probíhá v médiích, zachráněna Kanadou, americké tajné služby svoji účast popřely. Tony je oceněn nejvyšším možným oceněním, kterým tajná služba disponuje, avšak jelikož operace oficiálně

neproběhla, nikdo se to nesmí dozvědět. Tony se shledává se svojí rodinou a v posledním záběru je nám formou titulků prezentován konec krize rukojmích.

4.3 Syžet filmu Labyrint lží

Film Labyrint lží pochází z roku 2008 a je režírovaný Ridley Scottem. Vypráví fiktivní příběh boje zpravodajských služeb s teroristy na Blízkém východě.

Syžet začíná vyprávění u postavy teroristy Al-Saleema, který pronásí proslov. Proslov pokračuje, zatímco kamera nám ukazuje speciální jednotky obkličující dům v Manchesteru. V domě jsou teroristé, a když zjistí, že pro ně jde policie, vyhodí celý dům do povětří.

Další scéna se odehrává v Iráku ve městě Samarra. Hlavní hrdina filmu Roger Ferris nastupuje do auta ke svému iráckému spolupracovníkovi, který se jmenuje Bassam. Roger Ferris je Američan pracující pro CIA. Bassam poví Rogerovi o chlapíkovi jménem Nizar, který je ve spojení s džihádisty. Nizar dostal za úkol spáchat sebevražedný atentát, ale nechce umřít, proto přichází za nimi. Roger a Bassam dojedou na místo schůzky a promluví si s Nizarem. Nizar chce do Ameriky výměnou za informace o džihádistech. Také se zmíní o úkrytu kdesi za městem. Roger si po telefonu promluví se svým šéfem Edem Hoffmanem, který zamítne Nizarův převoz do Spojených států. Místo toho je Nizar propuštěn a Roger a Bassam ho sledují.

Nizar je ve městě přepaden a unesen ozbrojenými muži. Roger stihne Nizara zastřelit dříve než odjedou. Poté se Roger s Bassamem vydají k úkrytu, který Nizar zmínil. Najdou u něj muže, kteří pálí nějaké materiály. Strhne se přestřelka, muži jsou zabiti. Jeden z nich se stihne odpálit a úkryt vyhodit do povětří. Roger posbírá z ohně část materiálu, když tu náhle přijíždí dvě auta plná ozbrojenců. Strhne se honička, ozbrojenci pronásledují Rogera Bassama. Bassam zavolá na pomoc dva vrtulníky s americkými vojáky. Vrtulníky zničí obě auta ozbrojenců, ozbrojenci ale stihnou vypálit na Rogerovo auto raketu. Roger je zraněn a Bassam zabit. Vojáci odletí s Rogerem a materiály do bezpečí.

Roger je ošetřen v nemocnici a vzápětí mu volá jeho nadřízený Ed Hoffman, který mu sdělí, že ze získaných materiálů získal informaci o úkrytu teroristů v Ammánu. Roger odlétá do Ammánu, kde má za úkol spolupracovat s Hani Salaamem, který je šéfem Jordánské tajné služby a také touží po dopadení Al-Saleema. Vzápětí se s Haním setká. Hani mu sdělí, že mu

nemá nikdy lhát. Roger se s ním podělí o informace, které získal v Iráku. Hani mu za to na oplátku poskytne agenty na sledování domu.

Roger sleduje před úkrytem v Ammánu jednoho muže, který úkryt pravidelně navštěvuje. Náhle si k němu přisedne jiný agent a muže vyplaší. Roger ho pronásleduje a potencionálního džihádistu zabije. Je přitom pokousán psy. Proto ho urychleně odvezou do místní jordánské nemocnice. Zde dostane injekci proti vzteklině a seznámí se s mladou zdravotní sestrou, která se jmenuje Ajša. Poté následuje telefonát mezi Rogerem a Edem. Roger je našťvaný na Eda, protože muž, který vyplašil džihádistu byl najatý Edem, aniž by o tom Ed Rogerovi řekl. Poté se musí Roger konfrontovat s Hanim, který mu sdělí, že měl štěstí, protože džihádisté považovali ubodání svého kolegy za loupežné přepadení.

V Amsterdamu je proveden další bombový útok. Hani a Roger odjedou do pouště, kde se Hani setká s mužem jménem Karámí. Karámí je v organizaci Al-Káida a Hani ho přetáhne na svoji stranu a pošle zpět, aby mu předával informace.

Ed Hoffman přilétá do Ammánu a navštíví spolu s Rogerem Haniho. Ed požádá Haniho o přístup ke Karámímu, Hani ho však odmítne. Roger naléhá na Eda, aby ohledně Karámího nic nepodnikal. Ed slíbí, že nepodnikne, odlétá a záhy svůj slib poruší. Edovi lidé se pokusí Karámího chytit, ten však unikne.

Mezitím se Roger vrací do stejné ambulance, aby dostal další dávku injekcí proti vzteklině a pozval Ajšu na rande. Vyjdou si spolu ven. Když Roger doprovází Ajšu domů, zastaví ho Haniho lidé a odvezou ho k úkrytu džihádistů. Dům je v plamenech. Roger se setká s Hanim na smetišti. Vedle Haniho je v poutech zpravodajec, který měl pracovat pro Rogera. Hani se Rogera zeptá, jestli ví o tom, že se tento muž pokusil unést Karámího. Roger odpoví, že neví, Hani mu sdělí, že mu nevěří a že má opustit Jordánsko. Dům je zničen, stopy vedoucí k al-Saleemovi vychladlé a Roger se vrací do Ameriky.

Zde se setká s Edem a vyčiní mu za to, že mu neřekl, co se chystá. Poté přichází s nápadem vytvořit vlastního úspěšného teroristu, se kterým se bude chtít al-Saleem spojit. Roger s pomocí dalšího operativce vytvoří zdání, že jordánský architekt jménem Omar Sadiki je hlavou teroristické buňky. Setká se s Omarem v rámci obchodního jednání v Dubaji, kde pořídí jeho fotky. Poté odpálí prázdnou budovu uvnitř amerického vojenského komplexu

Incirlik v Turecku. Média vysílají reportáže o tomto teroristickém útoku a al-Saleem dojde k rozhodnutí vyhledat Omara.

Mezitím se ještě stihne Roger znovu sejít s Ajšou.

Po útoku na vojenskou základnu začnou chodit na mailový účet Omara Sadikiho zprávy, jež adorují jeho teroristický útok. Omar znervózní. Roger se rozhodne Omara odvést do bezpečí, setká se s ním, ale vystrašený Omar uteče. Chytí ho al-Saleemovi muži. Omar je vyslýchán a uvede, že s útoky nemá nic společného. Domnívá se, že je na něj nastražil jeden Američan a popíše al-Saleemovi Rogera. Poté následuje záběr na mrtvého Omara ležícího na smetišti.

Roger je deprimovaný z dalšího neúspěchu a po telefonu řekne Edovi, že končí. Ve svém apartmánu v Ammánu však najde obálku s fotkami jeho a Ajši. Vystrašený odjede k Ajše domů, nikdo tam však není a v kuchyni je Ajši krev. Roger spěchá za Hanim, poví mu o vytvoření Omara a Ajši únosu. Hani je zklamaný, že mu Roger lhal a odmítne mu pomoci. Ed přilétá do Ammánu. Rogerovi přijde sms, aby zavolal na jedno telefonní číslo Ajše. Během telefonátu s neznámým mužem se dozví, kam má jít, aby byl vyměněn za Ajšu.

Roger je odvezen v dodávce do Sýrie, kde je ponechán v poušti. Ed Rogera sleduje pomocí satelitů. Najednou přijede několik černých automobilů a začnou kroužit kolem Rogera, čímž vytvoří oblak prachu. Ed pomocí satelitu nevidí, do kterého auta Roger nasedá a jelikož každé auto odjede jinam, ztratí Rogerovu stopu.

Roger je odvezen do tmavého sklepení, kde se setká s al-Saleemem. Během rozhovoru s al-Saleemem si Roger všimne opodál stojícího Karámího. Al-Saleem začne Rogera mučit, poté odchází a nechává okolostojící džihádisty, aby Rogera zabili. Na poslední chvíli dovnitř vtrhne jordánská policie a Rogera zachrání. Al-Saleem je zatčen.

Roger se probouzí v nemocnici, kde ho navštíví Hani. Vysvětlí mu, že to byl on, kdo unesl Ajšu a poté ho vyměnil s al-Saleemem. V další scéně se Roger baví s Edem a oznámí mu, že opravdu končí. Poté Rogera chvíli Ed sleduje, aby posléze sledování odvolal a řekl, že Roger už jede sám na sebe.

4.4 Syžet filmu Mariňák

Mariňák je film Sama Mendese z roku 2005 natočený podle stejnojmenné knihy Antonyho Swofforda, který se účastnil v roce 1991 Války v zálivu.²⁶

Syžet začíná v okamžiku, kdy se Swofford účastní základního výcviku. Poté je přidělen k jednotce mariňáků a jeho nadřízený seržant Sykes mu nabídne, aby se zúčastnil konkursu na ostřelovače. Swofford projde úspěšně výcvikem a je spárován do dvojice s Troyem. Ze Swofforda se stává střelec a z Troye pozorovatel.

Z televize se dozvíme, že Saddám Husajn napadl Kuvajt. Krátce na to odletí Swofford a jeho spolubojovníci do pouště v Saudské Arábii. Hned po příletu je čeká briefing, kde se dozví, že jsou účastníky operace Pouštní štít. Jejich cílem je chránit zdejší ropná pole a být připraveni vytáhnout proti irácké armádě v Kuvajtu.

Swofford a ostatní mariňáci si vybudují ležení v poušti a seržant Sykes je trénuje v používání protichemických obleků, házení granátů a navigaci skrz minová pole. Jinak je pobyt v poušti hlavně nekonečnou nudou.

Jednoho dne přijedou do ležení novináři a se Swoffordem a jeho jednotkou je udělán rozhovor. Poté v rámci ukázky protichemických obleků reportérům seržant Sykes donutí svojí jednotku hrát v oblecích na sluníčku americký fotbal. Hra končí vojáky předstírajícími skupinový sex přímo před novináři. Seržant Sykes je za to odměněn noční prací v dešti.

Jednotka se vrací na základnu a Swofford dostává dopis od své přítelkyně, kde se dočte, že má nového kamaráda. Pro Swofforda začíná období otázek a pochyb, neustále přemýšlí, zda jeho přítelkyně nemá románek s novým kamarádem. Situaci řeší zakoupením nepovoleného alkoholu. To už jsou vojáci zpátky v poušti. Na Vánoce uspořádají velkou párty. Swofford má mít hlídku, vymění si ale službu s Fergusem. Fergus omylem zapálí část tábora. Seržant Sykes za toto nezodpovědné chování Swofforda degraduje a potrestá.

Swofford si vybíjí frustraci na Fergusovi, předstírá, že ho chce zastřelit.

V další scéně Swofford a ostatní muži patrolují v poušti a potkají karavanu místních lidí. Dozvědí se, že jim někdo zastřelil velbloudy. Když se vrací zpět na základnu, zjistí, že

---

²⁶ Jarhead. *All Movie* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://www.allmovie.com/movie/v313654>

velbloudy zastřelil jejich spolubojovník Fowler, který měl chuť něco konečně zabít. Po cestě také potkají auto s místními lidmi.

Po návratu začíná Operace pouštní bouře a vojáci zahájí svůj postup do Kuvajtu. Vykopou si ležení a seržant Sykes prozradí Swoffordovi, že jeho parťák Troy bude vyhozen od armády hned, jak se vrátí do Spojených států. Troy lhal u odvodu, zatajil záznam v trestním rejstříku.

Další den jsou jejich pozice ostřelovány Iráčany. Poté, co ostřelování odezní, američtí vojáci se vydají za zbytky iráckých jednotek. Sykes a jeho jednotka postupují pouští, dokud nenarazí na spálenou a rozstřílenou kolonu aut. Nepotkají nikoho živého, pouze ohořelá torza mrtvých těl. Postupují dál směrem k ropným vrtům, která iráčtí vojáci zapálili. Brzy jsou všichni pokrytí ropou. Na Kuvajt padne noc a ropné vrty stále hoří. Fowler si hraje s mrtvolou iráckého muže, ostatní vojáci mu jí zabaví. Swofford se snaží muže pohřbít a potká koně, který je také celý pokrytý ropou.

Swofford a Troy dostanou samostatný úkol zlikvidovat dva vysoké důstojníky irácké armády, kteří se vyskytují v areálu letiště al-Jabar. Oba dva se dostanou do pobožené strážní věže vně letištního areálu, odkud mají dobrý výhled na kontrolní věž. Ve věži se objeví důstojníci, Swofford s Troyovou pomocí zamíří a požádá centrálu o povolení k střelbě. Povolení dostanou a Swofford se chystá zmáčknout spoušť, když do strážní věže vtrhne jiný americký důstojník a zakáže Swoffordovi Iráčany zastřelit. Jelikož by Swofford zastřelil pouze jednoho, zavolá důstojník na letiště letecký úder, který ho srovná se zemí. Troy je velmi frustrovaný, jelikož to byla jejich první možnost někoho zastřelit v celé válce. Navíc si je Troy vědom toho, že ho po návratu propustí.

Poté, co se vrátí ke své jednotce, zjistí Swofford a Troy, že je válka u konce a že se všichni brzy v pořádku vrátí domů. Koná se velká party kolem zapáleného ohně s hlasitou hudbou a vojáci střílí do vzduchu.

Po návratu do Ameriky se celá jednotka účastní průvodu, kolem stojí nadšení lidé a bývalý mariňák jim všem gratuluje. Swofford zjišťuje, že jeho přítelkyně si našla někoho jiného. Vidíme záběry ze života jednotlivých vojáků. Celá jednotka se opět sejde na Troyově pohřbu. Swofford vypráví o tom, jak se jim válka dostala pod kůži a nikdy se z pouště stoprocentně nevrátili.

4.5 Syžet filmu Zelená zóna

Snímek Zelená zóna z roku 2010 natočil Paul Greengrass. Na začátku filmu se ocitáme v právě dobývaném Iráku. Sledujeme chaos v domě generála al-Rawiho. Lidé utíkají z domu a generál na odchodu instruuje své muže, že se potkají v některém z úkrytů.

Další děj se odehrává měsíc po dobytí Bagdádu. Roy Miller a jeho jednotka mají za úkol najít zbraně hromadného ničení, kvůli kterým celá invaze do Iráku začala. Přijíždí na místo, kde by se zbraně měli nacházet. Je to areál továrny a je plný rabujících Iráčanů. V areálu se stále bojuje a Miller a jeho tým musí zneškodnit snipera, aby si zajistili vstup do skladu. Sklad je však prázdný a není zde ani stopy po zbraních hromadného ničení. Toto je už třetí prázdné místo, které Miller a jeho muži objeví.

V další scéně sledujeme na letišti přilet Ahmeda Zubaidiho. Zde se také setkává vysoce postavený pracovním amerického ministerstva obrany Clark Poundstone s novinářkou jménem Lawrie Dayne, která ho žádá o více informací ohledně muže s pseudonymem „Magellan“. Na letišti se také setkává Miller s Martinem Brownem, který je pracovník CIA. Brown souhlasí s tím, že něco nehraje na místech, která Miller a jeho tým prohledává, jelikož tam nikdy nic není. Brown nechá Millerovi vizitku.

Roy Miller jede na další vytipované místo, kde by se měly nacházet zbraně. Jeho tým kope na místě mezi domy, když k němu přijde Iráčan, který se nechává nazývat Freddy. Freddy jim oznámí, že nedaleko odsud mají schůzku lidé ze strany Baas. Miller se to rozhodne prověřit a spolu s několika muži a Freddyem odjedou na místo, kde vtrhnou do domu a zajmou tři muže. Generál al-Rawi, který zde měl schůzku se svými pobočníky, unikne. Jeden ze zatčených mužů je Sajjid Hamza. U něj najde Miller zápisník s adresami.

Hamza a další dva zajatci jsou odvezeni zpět na místo, kde Millerova jednotka kope. Zde vyslychají Hamzu, který jim řekne, že o zbraních hromadného ničení ví informace generál al-Rawi. Pokud Miller dokáže ochránit jeho rodinu, tak je ochoten jim říct, kde se generál nachází. Miller souhlasí, ale na místo přilétají tři vrtulníky, z nich vystoupí vojáci a zadržené jim zabaví. Během potyčky Freddy uteče pryč. Miller ho dohoní a vezme si od něj zpátky zápisník.

Poté vyrazí za Brownem do Zelené zóny, kde se setkají u bazénu. Miller prozradí Martinu Brownovi, co viděl a předá mu zápisník. O tohoto momentu pracuje pro Browna,

který mu zařídí přeložení. Na odchodu u bazénu se potká Miller s novinářkou Lawrie Dayne, která je též znepokojená tím, že všechny oblasti, které Miller prohledal, byly prázdné. Lawrie dá Millerovi svojí vizitku. Miller si poté Lawrie Dayne vyhledá na internetu a zjistí, že je autorkou novinářských článků, které informují o objevení zbraní hromadného ničení.

V další scéně sledujeme, jak ve vězení mučí Američané zadržovaného Sajjida Hamzu. Chtějí zjistit, kde je generál al-Rawi a Hamza jim prozradí, že musí získat jeho zápisník, aby se k němu dostali. Poundstone proto navštíví Millera a nabízí mu lepší místo v novém Iráku, pokud mu předá zápisník. Miller předstírá, že o zápisníku nic neví.

Miller se sejde v Brownem a dozví se, že zápisník obsahuje seznam adres. Brown ho vyšle do vězení za Hamzou, aby mu nabídl milion dolarů, pokud bude spolupracovat s nimi a zároveň nic neřekne Poundstonovi. Po Millerově odchodu vtrhne do Brownovi kanceláře Poundstone s příkazem, aby mu vydali zápisník. Poté předá Poundstone zápisník svým vojákům a řekne jim, aby použili místní zdroje.

Miller s Freddym přijíždí do vězení. Mají zařízenou propustku k jednomu z vězňů, který není příliš důležitý. Chvilí s vězněm sedí o samotě a poté sdělí strážím, že jim vězeň právě sdělil informace, které si potřebují ověřit u Hamzi. Stráže je k Hamzovi pustí a Miller ho najde polomrtvého v cele. Hamza jim řekne, že generál udělal všechno, co po něm Američané chtěli na schůzce. Miller nechápe, o jakou schůzku se jedná a Hamza řekne již pouze slovo Jordánsko a umírá.

Místní zdroje, které chtěl Poundstone použít jsou Iráčané s kališníkovi, kteří začnou přepadat úkryty al-Rawiho pobočníků. Adresy úkrytů se nacházejí v zápisníku. Ozbrojení Iráčané mají za úkol pozabíjet všechny v úkrytech a najít al-Rawiho.

Miller jde navštívit novinářku Lawrie Dayne a ptá se na zdroj jejích informací o zbraních hromadného ničení. Lawrie se přizná, že „Magellana“ nikdy neviděla a vše má zprostředkované od jednoho vysokého vládního představitele. Ví pouze, že se s Magellanem setkali američtí úředníci v Jordánsku. Miller z těchto informací vyvodí, že setkání v Jordánsku uskutečnilo mezi Američany a al-Rawim, který ale existenci zbraní nepotvrdil. Miller se poté sejde s Brownem a společně zjistí, že ve stejný den jako al-Rawi byl v Jordánsku i Poundstone. Záhy zjistí, že někdo přepadl jeden z úkrytů a odvodí si, že Poundstonovi muži hledají al-Rawiho.

Miller se svojí jednotkou vyrazí k dalšímu úkrytu a na poslední chvíli zde zachrání jednoho muže. Toho přesvědčí, aby donesl al-Rawimu zprávu, že se s ním chce Miller setkat. Poundstonovi vojáci zjistí, že někdo zastřelil jejich ozbrojence a podle gps systému najde v okolí Millerovu jednotku a začne je sledovat. Miller dojde na místo setkání a je unesen. Jeho jednotka ho ztratí z dohledu, Poundstonovi vojáci jej však sledují z vrtulníku. Miller je odvečen do jedné budovy, kde se setká s al-Rawim. Generál Millerovi prozradí, že se setkal s Poundstonem a řekl mu o zbraních hromadného ničení. Všechny je zneškodnili v devadesátých letech. O tom, že by šel s Millerem odhalit pravdu, nechce ani slyšet.

Na dům zaútočí Poundstonovi jednotky, strhne se bitva a generál utíká. Miller zneškodní vojáka, který dostal od generála za úkol ho zabít, a vydá se pronásledovat al-Rawiho. Al-Rawiho pronásleduje také Poundstonův voják s úmyslem ho zabít. Nakonec se všichni zastaví uprostřed nočního tržiště. Vojáka, který chtěl zabít generála, zabije generálův bodyguard, bodyguarda zabije Miller. Konečně má generála a hodlá ho předvést před Browna a prozradit pravdu. Z ničeho nic se ale objeví Freddy a generála zabije. Freddy řekne, že není na Millerovi, aby rozhodoval, co se zde stane. Už dříve prohlásil, že Miller nemá ponětí za co je al-Rawi zodpovědný. Miller nechá Freddyho jít domů.

Miller další den sepíše zprávu o tom, co zjistil. Onese jí Poundstonovi a posléze se pohádají. Miller odchází. Ve vedlejší místnosti se koná schůze významných Iráčanů, kde má být podle představ Američanů zvolen Ahmed Zubaidi jako prezident. Místo toho se však strhne hádka a jednání se zhroutí.

Film končí scénou kdy novinářka Lawrie Dayne sedí u počítače a kontroluje si poštu. Zjistí, že jí a mnoha dalším redakcím poslal Miller svou zprávu o tom, co se ve skutečnosti stalo.

5 Prostředí

5.1 Prostředí ve filmu Americký sniper

Značná část snímku se odehrává v Iráku během invaze americké armády a následné dlouhotrvající vojenské přítomnosti. Ze země navštívíme pouze anonymní města, o kterých lze pouze z konverzace mezi vojáky vyvodit, že se jedná pravděpodobně o Fallúdžu, Ramádí a Bagdád, konkrétně čtvrť Sadr City. Pro fabuli filmu nehraje přesné umístění roli a jednotlivá města divákovi splývají v monotónní shluky budov.

Během několik záběrů vidíme město jako velký celek, při jednom z nich nám kamera poskytne nádherný letecký záběr. Město se skládá z podobných několikapatrových budov s rovnými střechami. Časté mešity a jejich minarety jsou jedinou věcí, která budovy převyšuje. Mezi budovami jsou občas nezastavěné prostory.

Obr. 1 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Chodníky a nezastavěné prostory jsou často plné suti a odpadků, případně vraků starých vozidel. Kraje ulic občas lemují zelené palmy, jinak mizanscéně vládnu písečné odstíny.

Obr. 2 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 3 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 4 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Chrisovým hlavním posláním je chránit své kolegy coby ostřelovač, proto jeho oblíbeným polem působnosti jsou střechy. Na rozdíl od těch evropských jsou všechny střechy obytných domů ploché a hojně využívané. Lidé na nich věší prádlo, chovají psy a pozorují dění na ulicích. Prostor na střeše bývá obezděn zábradlím a téměř každá střecha má na sobě satelit.

Obr. 5 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Poslední věcí, která je patrná při pohledu na město, je všudypřítomná destrukce. Irák je válečná zóna a to je nám často připomínáno. I mimo akční scény je často vidět, že v dálce něco hoří nebo nad městem prolétají vrtulníky. Dokonce i palmy v jedné noční scéně hoří.

Obr. 6 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 7 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 8 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Město vidíme ve dne, v noci, za písečné bouře. Písečná bouře je důležitým faktorem, který hraje do karet při závěrečné akční scéně. Chrisova jednotka je v ní obklíčená na střeše prázdné budovy a právě díky snížené viditelnosti během písečné bouře unikne z dosahu nepřátel.

Obr. 9 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Několikrát se máme možnost během prohledávání domů podívat do obydlí prostých Iráčanů. Vybavení bytů je zde podobné, jako v České republice, jen trochu střídmější a v orientálním stylu. Na zdech jsou mozaiky a všudypřítomné jsou zde koberce a polštáře.

Obr. 10 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 11 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Zatímco Chrisova jednotka okupuje jeden byt, jeho majitel je pozve na večeři a my máme možnost vidět pestré množství místních jídel. Žádné z nich není specificky jmenované, vidíme rýži, maso a zeleninu na několik talířích. Uprostřed stolu potom stojí na tácu ovčí hlava.

Obr. 12 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Pár minut poté vojáci vtrhnou do Řezníkova doupěte. Zde, během akční scény, vidíme umučeného muže, který je zavěšen v řetězech ze stropu. V jiné místnosti jsou na polici mezi kousky ledu poskládané uříznuté hlavy a ruce.

Obr. 13 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 14 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

5.2 Prostředí ve filmu Argo

Film Argo se odehrává ve Spojených státech amerických a Iránu. Dění v Iránu se soustřeďuje pouze na jeho hlavní město Teherán. Protože se uprchlá šestice většinu filmu ukrývá v domě kanadského velvyslance, velké množství scén se odehrává v interiéru. Pokud kamera sleduje Tonyho, máme šanci se podívat do ulic. S výjimkou scény, ve které hrdinové navštěvují trh, se po Teheránu rozhlédneme pouze během Tonyho projížděk po městě.

Během filmu se nám naskytne několik záběrů na město jako velký celek, a to během přistávání letadel a při pohledu z hotelu. V tyto momenty vypadá Teherán jako moderní upravená metropole, zaklíněná mezi zasněžené svahy hor. Ve městě se nacházejí výškové budovy a dostatek zeleně. Během těchto záběrů je Teherán k nepoznání od jiných západních metropolí.

Obr. 15 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Obr. 16 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Pokud ale sledujeme dění přímo na ulici, ocitáme již poněkud jinde. Děj filmu se odehrává pouze pár měsíců po Iránské islámské revoluci v roce 1979 a tomuto roku plně odpovídá i podoba mizanscény. V momentech, kdy se nám ukazují teheránské ulice, vidíme živé a pulzující město, plné lidí a dobových vozidel. Revoluce je přítomná na každém kroku v podobě plakátů, ozbrojených Iránských revolučních gard, případně zlynčovaných „nepřátel“ nového režimu.

Obr. 17 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Plakáty jsou velmi časté v ulicích a interiérech veřejných budov. Připomínají divákovi nedávnou změnu režimu a také silné protiamerické nálady v zemi. Velmi častým námětem vyobrazení je Ájatolláh Chomejní, který se hojně vyskytuje nejen na plakátech, ale třímá ho na transparentech například i demonstrující dav, skrz který projíždí hlavní hrdinové filmu po cestě na trhy. Dále se Chomejní vyskytuje i na obraze zavěšeném v iránském velvyslanectví v Turecku, kde si Tony vyřizuje víza.

Obr. 18 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

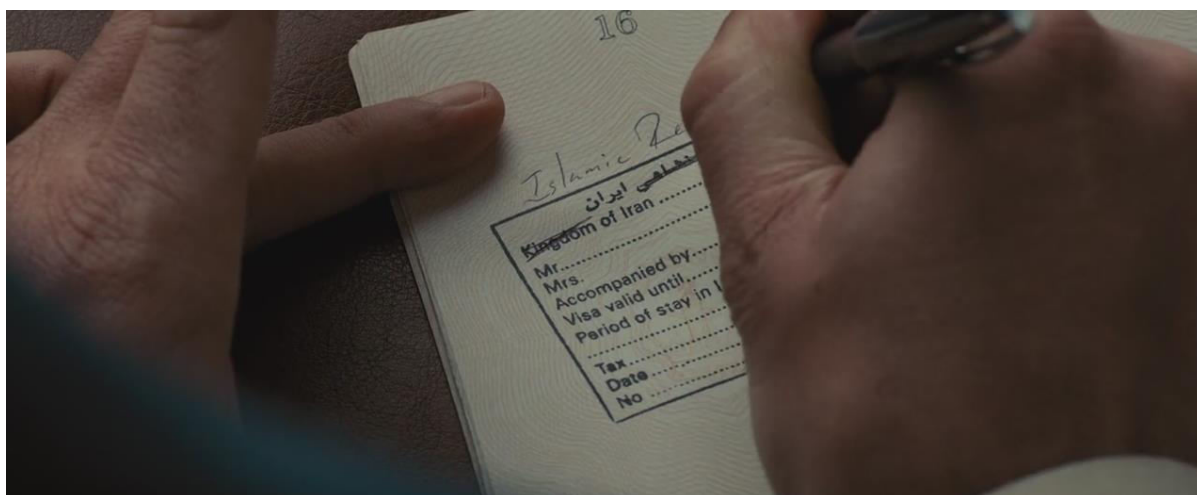
Obr. 19 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Obr. 20 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Ve filmu jsme svědky dvou demonstrací, na nichž demonstrující Iránci třímají transparenty s perskými nápisy, iránské vlajky a již zmíněného Chomejního. V jedné scéně jsme svědky pálení americké vlajky. Je dobré zmínit, že podobné scény, jako pálení iránské vlajky a protiiránské nálady, jsou zobrazeny i ve Spojených státech. Jsou obsažené v menší míře, ale antipatie těchto dvou zemí je zobrazena jako vzájemná.

Ve snímku je také dobře patrná nedávná změna režimu ve formě drobných detailů, které značí, že se státní aparát ještě nestihl plně adaptovat. V momentě, kdy Tony Mendez dostává v Turecku víza do Iránu, vidíme, jak úředník orazí do Tonyho pasu razítko a poté musí škrtnout slovo „království“ a nad něj napsat „islámská republika“. Během návštěvy Ministerstva kultury a islámského vedení Tony zpozoruje prázdné místo na zdi, kde dříve býval obraz.

Obr. 21 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Během scény, kdy se Tony vrací z kanadského velvyslanectví do hotelu, projíždí kolem hořícího auta. Divákovi není nijak naznačeno, kdo a proč auto zapálil, a hořící vozidlo tak slouží pouze k dokreslení okolního chaosu.

Obr. 22 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Výraznou částí Teheránu, kterou ve filmu uvidíme, jsou jeho trhy, kterými se prochází fiktivní filmový štáb složený z hlavních hrdinů. Trhy jsou spletitou sítí zastřešených uliček, které jsou plné trhovců a nakupujících lidí. Prodávají se zde rozličné produkty jako koberce, zrcadla, dekorace a mix různého oblečení.

Obr. 23 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

5.3 Prostředí ve filmu Labyrint lží

Děj Labyrintu lží se odehrává ve čtyřech zemích Blízkého východu, několika zemích Evropy a ve Spojených státech amerických. Těmito zeměmi jsou Irák, Jordánsko, Spojené arabské emiráty a Sýrie. Na okamžik se také podíváme do Turecka, ale ze země zde vidíme pouze letiště a americkou leteckou základnu. O jakou zemi se jedná, poznáme podle titulku před scénou.

Z Iráku navštívíme město Samarra a jeho přilehlé okolí. V celém filmu uvidíme několik leteckých záběrů na místo, kde se právě odehrává děj. Časté jsou také záběry na obrazovku počítačů v centrále CIA v Langley, na kterých pozorují pracovníci zpravodajské služby přes satelity dění na Blízkém východě. Tyto dva typy záběrů jsou téměř totožné.

Samarra vypadá ze vzduchu jako jednobarevné město bez špetky zeleně. Křivolaké ulice, občas volný nezastavěný prostor, vše laděné v odstínech písku.

Obr. 24 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 25 *Labyrinth* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Oproti tomu, když hledíme na město, zatímco se po něm pohybují Roger a Bassam, vidíme rozmanitou a chaotickou zvěř lidí a vozidel. Ulice jsou přeplněné a zacpané, jezdí po nich džípy, dodávky, osobní auta, vojenské hummery, motorky a povozy. Po stranách občas stojí, pravděpodobně jako pozůstatek americké invaze, ohořelé vraky vozidel.

Obr. 26 *Labyrinth* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Oproti tomu Bassamův byt působí upraveným a civilizovaným dojmem a je zaměnitelný s jakýmkoli západním bytem.

Obr. 27 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Co se týče venkova, navštívíme v Iráku dva úkryty v horách. Oba jsou tvořeny několika kamennými stavbami, které vypadají velice starobyle. Vede k nim pouze prašná cesta a v okolí nic není. U úkrytů stojí auta a poblíž prvního se pasou ovce a kozy.

Obr. 28 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Hory jsou v Iráku kamenité a velmi suché. Vegetace se skládá z malých keříků, pouze poblíž řek a potoků vidíme více flóry. Vzdálené vrcholky vysokých hor jsou zasněžené.

Poté, co si Bassam zavolá na pomoc leteckou podporu, sledujeme dva vrtulníky přelétající nad krajinou ke svému cíli. Tyto záběry poskytují hezký pohled na neobydlené části Iráku.

Obr. 29 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 30 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Nejvíce času tráví syžet v Jordánsku, konkrétně v jeho hlavním městě Ammánu. Ammán působí zpočátku upraveněji, alespoň co se týče jeho centra. Víceproudé silnice, široké bulváry, vzrostlé palmy a upravené domy. V dálce vidíme velikou mešitu. Na ulici se také objevují lepší a luxusnější auta.

Zato čtvrť, kde se nachází úkryt džihádistů, odpovídá více standardní představě o Blízkém východě. Přeplněné nevyasfaltované ulice, stánky s potravinami a elektronikou, odpadky, popíjení čaje a další povozy tažené osly. Široké placky a úzké uličky. Ve scéně, kdy Roger pronásleduje vyplašeného džihádistu, přelezou oba přes zeď, za kterou jsou dva psi, kteří poté Rogera ošklivě pokoušou.

Obr. 31 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 32 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 33 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Dalším jasně rozpoznatelným místem v Ammánu je skládka, kde probíhá schůzka mezi Rogerem a Hanim a kde je poté nalezen mrtvý Omar Sadiki. Je to nezastavěná svažité plocha, která je pokrytá odpadky. Část odpadků je zapálená. Přímo nad místem skládky se nachází budovy. Je možné zahlédnout psy, kteří si na skládce hledají něco k snědku.

Obr. 34 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 35 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Poté, co je Roger pokousán psy, odveze ho jeho společník na obyčejnou jordánskou kliniku. Roger to komentuje slovy: „Come on, take me to a real hospital. Take me to the embassy.“ (No tak, vezmi mě do reálné nemocnice. Vezmi mě na ambasádu.) Společník mu ale sdělí, že na ambasádu je to hodina jízdy a on potřebuje co nejdříve injekci proti vzteklině, protože vzteklina je zde velký problém. Oproti Rogerovu očekávání je klinika na dobré úrovni a jediný blízkovýchodní prvek uvnitř je Íránka Ajša.

Roger navštíví několikrát Haniho v sídle jordánské tajné služby, které je vkusně zařízený komplex budov s krásnou zahradou.

Obr. 36 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Další zemí, ve které se divák spolu s hlavním hrdinou ocitne, jsou Spojené arabské emiráty. Zde navštívíme velmi krátce město Dubaj. Rogerovým úmyslem je setkat se zde s Omarem Sadikim, který je architekt, proto vidíme hlavně staveniště. Prakticky celý horizont je pokrytý rozestavěnými výškovými budovami.

Obr. 37 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

V jedné scéně telefonuje Roger ze zahrady jednoho luxusního hotelu na pláži. Hotel má velký bazén a na pozadí můžeme zahlédnout mrakodrap Burdž al-Arab. V další scéně se Roger vloupá do jiného hotelu, ve kterém je Omar ubytovaný. Scéna se odehrává v noci, nicméně je patrné, že se také jedná o luxusní hotel.

Obr. 38 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Poté, co obdrží Roger telefonát od únosců Ajši, jde na domluvené místo setkání v Jordánsku. Zde Rogera vyzvedne muž, který ho odveze do Sýrie. Ze Sýrie uvidíme pouze poušť v oblasti Dar'a poblíž jordánských hranic. Auto s Rogerem projíždí prosluněnou placatou plání ze stran lemovanou horami. Kromě několika lidí vedoucích velbloudy nepotká nikoho.

Obr. 39 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 40 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Poušť je ve filmu používána jako místo, kde nejsou svědci. Je vhodná pro předání Rogera džihádistům. A také je to dobré místo na přesvědčení Karámiho, aby začal pracovat pro jordánskou tajnou službu, jako to udělá Hani na neznámém místě v Jordánsku.

5.4 Prostředí ve filmu Mariňák

Film se odehrává z menší části ve Spojených státech amerických a z větší části v Saudské Arábii a Kuvajtu. Ve filmu není nikdy zřetelně řečeno, v jaké zemi se právě vojáci nachází a syžet opakovaně referuje o místě jako o poušti. Z Blízkého východu skutečně nevidíme téměř nic jiného než pouštní prostředí.

Poušť ve většině případů vypadá jako rovná placka, bez vyvýšenin nebo orientačních bodů. Táhne se do dálky až někam za horizont. Podloží je suchem rozpraskaná hlína nebo písek. Vzduch se tetelí horkem a podle slov jednoho z mariňáků je 45°C.

Tábory jsou obehnány umělými valy z písku a hlíny, které vytvořily buldozery.

Charakter pouště se občas změní a místo roviny se vojáci nachází v čistě písečné poušti s dunami.

Obr. 41 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Obr. 42 Mariňák [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Obr. 43 Mariňák [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Počasí je konstantně slunečné během celého filmu. Výjimkou je jedna scéna, ve které v noci prší. Jedná se pravděpodobně o podzimní nebo zimní měsíc, neboť brzy poté následují ve filmu Vánoce.

Obr. 44 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Jednou ze zábav, které znuďení vojáci během dlouhého čekání provozují, jsou souboje štírů, kteří se vyskytují v poušti. Jeden z mariňáků vlastní velkého černého štíra jménem Chango, který je místní šampion. Štíři mezi sebou bojují za hlasitého povzbuzování vojáků, kteří na ně mají vsazeno.

Obr. 45 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Poté, co mariňáci postupují do boje, začnou potkávat v poušti mnoho nových věcí a prvků. První, co potkají poté, co vyjdou za obranný val, jsou zničená vozidla irácké armády. Po nějaké době dojdou k silnici, kde se nachází spálená a rozstřílená kolona civilních vozidel. Jedná se o osobní auta, dodávky a autobusy. Mezi jízdnicími pruhy jsou lampy a po straně vozovky můžeme zahlédnout dvojjazyčné cedule s informacemi o vzdálenostech k jednotlivým městům. Vedle silnice se táhne písečný val.

Všechno, co se vyskytovalo na silnici, je spálené na uhel. Z některých vozidel se stále kouří a některá jsou odhozená na bok nebo na střechu. Ve vozech a na silnici se válí zuhelnatělá torza. Dospělá i dětská.

Vojáci zanechávají v očouzeném písku světlé otisky. Na místě panuje absolutní ticho.

Obr. 46 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Obr. 47 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Obr. 48 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Swofford a ostatní se postupně přibližují k zapáleným ropným nalezištím. Kouř více a více zastiňuje oblohu, poté zjistí, že z nebe kape černá kapalina a v následující scéně se už v ropě brodí po kolena. Najednou je všude mnohem méně světla a divák může pouze hádat, jestli je noc, kouř zastiňuje oblohu nebo kombinace obojího. Všichni jsou kompletně zamazaní od nafty.

Obr. 49 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Obr. 50 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Stále mezi hořícími vrty se Swofford stranou od ostatních pokouší pohřbít mrtvého muže. Najednou se ze tmy vynoří kůň, celý pokrytý naftou. Nechá se od Swofforda pohlídat a odejde pryč. Kůň je první živá bytost, kterou Swofford potká od začátku jejich útoku.

Obr. 51 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Posledním prostředím, které je třeba popsat, je letiště, na kterém se ukrývají iráčtí vojáci spolu s vysokými důstojníky, které mají za úkol Swofford s Troyem zastřelit. První, co uvidíme, je zeď s ostnatým drátem. V dálce vedle letiště je ještě vidět komplex budov s vysokými komíny. Poté se Troy a Swofford přesunou k strážní věži vedle zdi. Strážní věž je poničená, ve zdech jsou díry od kulek velkého kalibru, zdi jsou pobořené a sklo v oknech je rozbité. Věž je však stejně vysoká jako zeď kolem letiště a tak je z ní vidět na letištní plochu.

Kontrolní věž s důstojníky je také viditelně poničená. Na runway stojí rozstřílená letadla a vozidla.

Obr. 52 Mariňák [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Obr. 53 Mariňák [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

5.5 Prostředí ve filmu Zelená zóna

Celý syžet filmu se odehrává v Bagdádu. Zelená zóna je jediný z popisovaných filmů, který se odehrává kompletně celý na Blízkém východě.

Bagdád si můžeme rozdělit několika způsoby na části. Jedním z možných dělení je na válkou zasažené a nezasažené části. Válkou zasažené části poznáme podle toho, že tam buď boj právě probíhá, nebo vidíme jeho následky. Hned na začátku filmu jsme svědky dobývání Bagdádu a vidíme dům generála al-Rawiho, který se otřásá v základech do rytmu nedaleko dopadajících bomb. Když se kamera dostane ven, vidíme po obloze létat střely a nakonec jsme svědky tří velkých výbuchů v nedaleké části města.

Během scény, kdy Miller hledá na začátku ve skladu zbraně hromadného ničení, se strhne přestřelka s nepřátelským sniperem. A na konci se při dobývání al-Rawiho úkrytu strhne v okolních ulicích menší bitva, během které generálovi muži sestřelí americký vrtulník.

Obr. 54 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Když postavy projíždějí městem, často jsme svědky destrukce způsobené nedávnými boji. Polorozpadlé budovy a mosty, ohořelá a převrácená auta. Při záběru na letiště vidíme moderní letištní komplex s velkými dírami po explozích v jedné části. Na obzoru se táhnou sloupy kouře.

Obr. 55 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 56 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Válkou nezasažené části jsou v kontrastu k předchozím plné života a vozidel. Nevidíme zde žádné známky destrukce a války.

Rozdělení je samozřejmě pouze orientační, jelikož konflikt se neustále přelévá a posouvá z místa na místo, společně s dějem.

Obr. 57 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Dalším možným dělením je podle typu čtvrtí. Zelená zóna je oblastí okolo Republikánského paláce, která je kompletně zabezpečená a slouží jako sídlo americké administrativy. Jsou zde k vidění velké paláce a obří sochy včetně slavných *Swords of Qādisīyah*. V oblasti se nachází hodně zeleně ve formě palem.

Samotný republikánský palác je monumentální vícepatrové sídlo. Na střeše stojí obří busty. Palác je béžový s příměsí modré. Uvnitř palácového komplexu je bazén a zahrada.

Miller se ubytuje v jedné prázdné budově v komplexu. Vnitřek i vnějšek budovy nesou stopy po bojích. Jinak je tato část paláce luxusně zařízená. Uvnitř jsou prostorné pokoje a chodby, v přízemí je sousoší s delfíny a postel a nábytek v Millerově pokoji jsou pozlacené.

Obr. 58 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 59 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 60 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Další čtvrtí je oblast, kde stojí dům Sajjida Hamzi, kde se koná schůzka generála a jeho pobočníků. Je to vilová čtvrť s nízkými domy oddělenými vysokými ploty. Opět je zde dostatek zeleně a je zde relativně uklizeno. Ze záběrů se nedá dobře odhadnout, jak je čtvrť velká.

Do domu Sajjida Hamzi máme možnost nahlédnout. Jedná se o vícepatrovou budovu s více vchody. Vnitřek je vybaven, kromě několika předmětů, v západním stylu, nechybí ani rotoped.

Obr. 61 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 62 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Poslední čtvrtí je takzvaný obyčejný Bagdád, ne nepodobný tomu jak je vyobrazen v Americkém sniperovi. Několika patrové budovy, které jsou nalepené na sobě a jejichž vchody ústí přímo na ulici. Mezi budovami vedou ulice nebo úzké a špinavé uličky. Střechy jsou rovné a plné satelitů. Na zdech jsou nasprejované nápisy a jedné budově vévodí nakreslený Saddám Husajn. Pokud tuto oblast vidíme v noci, není zde mnoho světla. Pouliční osvětlení neexistuje a ani z oken žádné světlo nepronikne.

Obr. 63 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 64 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 65 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Během pronásledování v závěrečné akční scéně se dostaneme na tržiště na plácku mezi domy. Tržiště je kombinace prázdných stánků, igelitových střech a odpadků. Část z odpadků hoří.

Ve filmu je také v jednom záběru vidět na pozadí řeka Tigris.

Na konci se na pár vteřin podíváme mimo Bagdád. V jednom záběru vidíme dálnici, průmyslovou zónu a v pozadí hory.

Obr. 66 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

6 Postavy

6.1 Postavy ve filmu Americký sniper

Hlavními vypravěči jsou američtí vojáci, zejména Chris Kyle. Jeho a jeho spolubojovníky sleduje drtivou většinu času kamera. Chris, jehož úkolem je chránit jako ostřelovač své spolubojovníky, během filmu často pozoruje okolí skrze hledí své pušky. Spolu s ním sledujeme zahalené ženy jdoucí pro vodu, pána jedoucího na kole, psy požírající odpadky a pak hlavně jeho protivníky, kterými jsou občas i ženy a děti. Místní lidé, kteří nemají nepřátelské úmysly, se tak většinou jenom mihnou v záběru. Ženy jsou zahalené, muži nosí různé oblečení, od západního po dišdaše s takijou.

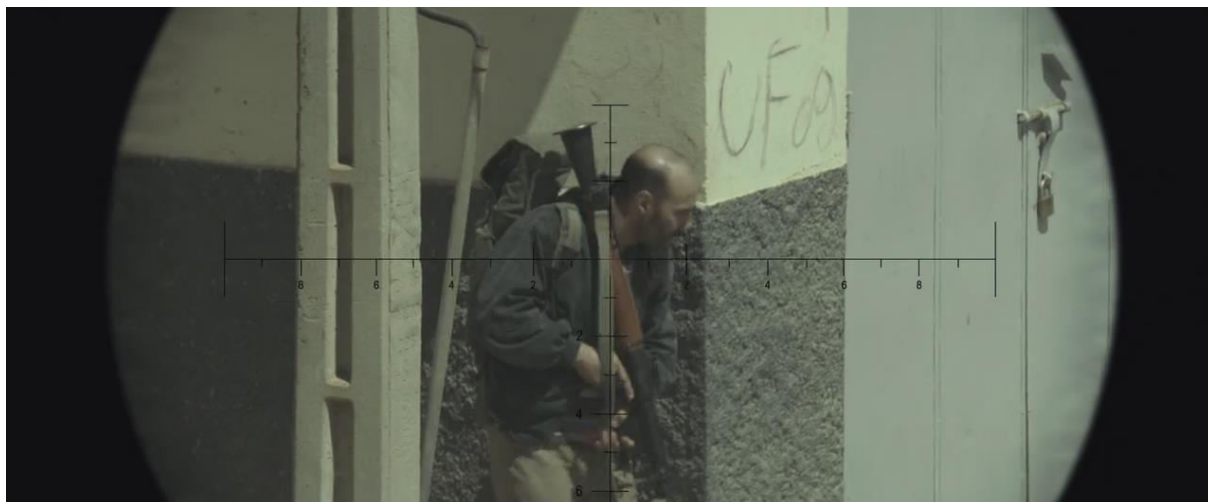
Obr. 67 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 68 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Častěji ale pozorujeme skrze hledí Chrisovy pušky místní s nepřátelskými úmysly. Nejčastěji muže, ale i ženy a děti, kteří se snaží vystřelit na americké vojáky z pušky nebo raketometu, hodit na ně granát, najet do nich s autem plným výbušnin, či pouze zakopat výbušniny poblíž. Všichni tito nepřátelé jsou zastřeleni Chrisem.

Místní lidé navíc nenosí uniformy, a jelikož se do konfliktu zapojují i ženy a děti, potenciálním protivníkem je každý.

Obr. 69 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 70 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 71 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Mírně komplexnější pohled na místní obyvatele se nám naskytne ve dvou případech. Oba se uskuteční během násilného vniknutí Chrisovy jednotky do bytů překvapených Iráčanů. V prvním případě jde o rutinní prohledávání bytů, kdy vojáci pátrají po informacích o Řezníkovi. V jednom z bytů najdou celou iráckou rodinu, přestože tato oblast měla být už vyklizená. Otec od rodiny argumentuje, že tu bydlí. Rodina se skládá z otce a matky, malého syna a dvou dcer. Otec od rodiny je jediný, kdo se s vojáky baví. Má obavy, že když ho uvidí, jak se baví s Američany, tak z něj udělá Řezník exemplární případ. Zde se Chris dozví o existenci Řezníka, který je prý Zarkáwího voják číslo jedna. Chris chce o řezníkovi vědět víc, ale muž se začne zdráhat a říkat, že je to pro něj velké riziko. Žádá peníze, konkrétně 100 000 dolarů. Chris chce nějaký důkaz a muž mu ukáže pahýl od useknuté ruky jeho dcery. Chris požaduje po muži alespoň nějaká jména, adresy nebo telefonní čísla. Slibuje, že mu potom zaručí bezpečí. Muž po chvilce nervózního přemýšlení sdělí Chrisovi jméno: Amir Khalaf Fanus.

Chris se se svou jednotkou vrátí ověřit toto jméno a poté se vrací za mužem a jeho rodinou i s požadovanými penězi. Po cestě jsou přepadeni a k setkání nedojde. Místo toho jsme svědky přestřelky mezi americkými vojáky a Mustafou, zatímco Řezník opodál brutálně popraví mužovi syna. Muž se tomu pokusí zabránit a zastřelí ho jeden z Řezníkových mužů.

Obr. 72 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 73 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Druhá rodina, se kterou se setkáme, má tu smůlu, že bydlí naproti Řezníkovu úkrytu. Chrisova jednotka vtrhne do jejich bytu a udělá si z něj základnu. Poté, co vtrhnou dovnitř, stejně jako v případě první rodiny srazí muže na zem a míří zbraněmi na celou rodinu, která je, opět jako v případě první rodiny, velmi vyděšená. Následuje rychlý výslech, kdy ukážou Chrisovi muži rodině fotku Řezníka. Otec a syn tvrdí, že ho neznají. Následuje blíže neurčený časový úsek v noci, kdy Američané sledují protější dům, který může být Řezníkovým úkrytem, a rodina má zakázáno opouštět byt. Po nějaké chvíli pozve otec rodiny vojáky ke stolu na večeři. Vojáci si užívají jídlo, když si Chris všimne, že má otec rodiny otačený loket. Pojme podezření a vydá se nenápadně prohledat jeho byt. Najde úkryt plný zbraní a násilně s ním jejich hostitele konfrontuje. Poté mu Chris dá na výběr. Buď půjde od vězení, nebo jim pomůže vniknout do Řezníkova úkrytu. Muž si vybere to druhé.

Obr. 74 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 75 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Poté, co se Chrisova jednotka rozmístí, zaklepe nervózní muž na dveře od úkrytu. Dveře otevře bojovník s útočnou puškou a okamžitě je zastřelen americkým ostřelovačem. Muž sebere ze země pušku a pokusí se vystřelit na Američany, ale je také zabit sniperem.

Na těchto dvou jediných případech bližšího setkání s místními lidmi vidíme, v jak nelehké situaci se všichni nachází. Ať už s místními radikály spolupracují nebo ne, čeká je podezřívavé a konfrontační chování od amerických vojáků a v těchto případech i smrt, u které je dotyčným jedincům pravděpodobně jedno, kdo vystřelí finální kulku.

Poté, co skončí přestřelka a Řezník je zabit, přichází dav místních lidí a nese nad hlavou mrtvolu zastřeleného otce rodiny. Dav se skládá z místních mužů, žen i dětí, kteří našťavaně pokřikují v arabštině. Chris situaci komentuje slovy:

„I offered him detention. It was his choice.“

(Nabídl jsem mu vězení. Byla to jeho volba.)

Obr. 76 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Chris má během celého filmu dva významné protivníky. Ostřelovače Mustafu a Amira Khalafa Fanuse alias Řezníka.

Na Řezníka narazí jakožto na pobočníka Abú Mus'aba az-Zarqáwího, kterého má Chris spolu s Navy SEAL najít a zneškodnit. Během rozhovoru s místními zjistí, že Řezník pracuje jako Zarqáwího vymahač. Je popisován jako syn ďábla a místní se ho velmi obávají. Řezník nosí černý kabát, stejnou barvu má i zbytek oblečení. Na hlavě má palestínu a je zarostlý. Syžet nám ho ukáže pouze ve dvou scénách. V první vrtačkou provrtá nejdříve nohu a následně hlavu malého chlapce. Jeho otce záhy zastřelí jeho muži. Poté Řezník pronese v arabštině větu, která je jako jedna z mála ve filmu doplněná anglickými titulky:

„You talk to them. You die with them.“

(Mluvíte s nimi. Zemřete s nimi.)

Druhá scéna, ve které se Řezník objeví, se odehrává, když Chrisova jednotka přepadne jeho úkryt. Během následující přestřelky Řezník nasedne do auta a ujíždí pryč. Chris po autě začne pálit a auto vybuchne.

Obr. 77 *Americký sniper* [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 78 *Americký sniper* [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

O Mustafovi se ještě dříve než ho spatříme, dozvíme z vyprávění vojáků. Je nám představen jako obávaný ostřelovač, který střílí své cíle do hlavy z 500 yardů²⁷. Říká se o něm, že byl na olympiádě, což se poté potvrdí v jediném záběru jeho domova, kde mu na zdi visí fotografie z olympijských her. Prý pochází ze Sýrie. Později ve filmu také uvidíme nahrávku na videokazetě, na které jsou natočeny jeho zásahy amerických vojáků. Mustafa má mezi Američany pověst nejlepšího Iráckého ostřelovače.

Mustafa je neoholený muž ve středních letech. V některých scénách má zvýrazněné oční stíny. Do akce nosí na hlavě šátek, rukavice a svou ostřelovačskou pušku. Jiné zbraně nenosí. Několikrát ho vidíme, jak leze a skáče po střechách. Tímto způsobem se rychle

---

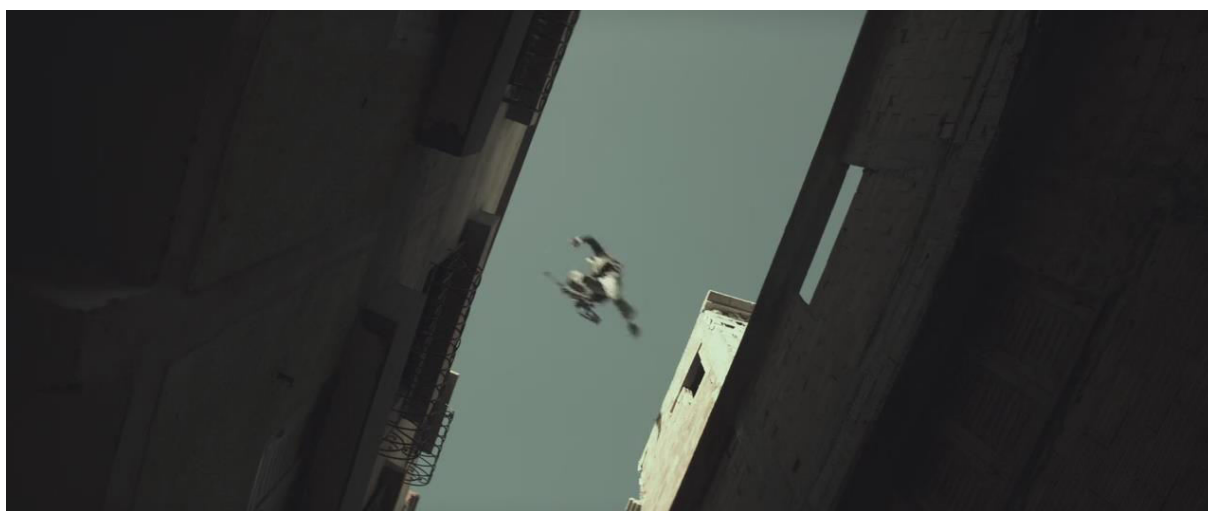
²⁷ 457,2 metru

dostává na místo určení. Během filmu jsme svědky toho, jak zabije mnoho amerických vojáků, několikrát také skoro trefí Chrise. Na druhou stranu ho nikdy neuslyšíme promluvit a stejně jako o Řezníkovi o něm nevíme téměř nic. Pouze v jedné scéně, kdy se pravděpodobně nacházíme u něj doma, vidíme ženu s malým dítětem, z čehož lze usuzovat, že je ženatým otcem.

Mustafa je zabit Chrisem v závěrečné akční scéně.

Obr. 79 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 80 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Mustafa a Řezník jsou jasně rozpoznatelní nepřátelé. Sice nevíme nic o jejich historii a motivaci, mají alespoň jméno a identický vzhled. Jsou tu ale ještě desítky dalších anonymních protivníků. Výše jsem už popsal, koho vidí Chris přes hledí své ostřelovačské pušky. Dále tu máme mnoho anonymních udavačů, kteří v okamžiku spatření amerických jednotek volají

Mustafovi, který následně většinou přibíhá po střechách. Tito bystří lidé s telefonem jsou jak muži, tak ženy.

Dalším typem jsou anonymní bojovníci, kteří se objeví ve scéně při přepadení Řezníkova úkrytu a při závěrečné akční scéně během písečné bouře. Jsou to generičtí Arabové s šátky na hlavách a kališnikovy v rukách.

Obr. 81 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 82 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 83 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Poslední nepopsanou skupinou postav jsou děti. Ve filmu se vyskytují v několika scénách. Jsou přítomny během obou domovních prohlídek. Jsou vystrašené a rodiče se je snaží chránit. V případě kluka zabitého Řezníkem neúspěšně. Toto jsou pasivní děti, se kterými si fabule podle potřeby zahrává a dotváří atmosféru.

Dále tu jsou ještě další aktivnější děti. Takové, které neváhají vzít do ruky granát nebo raketomet, aby zaútočily na americké jednotky. Protože v Iráku se Američané nemůžou cítit bezpečně ani před dětmi. V obou případech z filmu se jedná o kluky. Jeden z nich je naveden svojí matkou, aby hodil po vojácích granát. Druhý sám od sebe sebere raketomet od zastřeleného Iráčana. Chlapce s granátem Chris zastřelí, kluk s raketometem se na poslední chvíli rozmyslí a uteče.

Obr. 84 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Obr. 85 Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

6.2 Postavy ve filmu Argo

Snímek Argo je bohatý na postavy, ať už se zrovna syžet odehrává ve Spojených státech amerických nebo v Iránu. Během scén v Iránu uvidíme mnoho bezejmenných Iránců, kteří tvoří obyvatele Teheránu a také několik Iránců, kteří jsou důležitým prvkem pro utváření fabule, zkrátka jsou důležitými postavami pro příběh filmu.

Prostí Iránci jsou nám prezentováni v několika situacích. Během projíždění městem máme možnost vidět jeho obyvatele, jak se prochází po ulicích. Dále jsme svědky několika demonstrací, které jsou zdrojem značného napětí. Posledním místem, kde je shromážděno mnoho anonymních Iránců, je letiště.

iránské ženy jsou ve většině scén zahalené v šátku nebo čádoru. Nezahalené se objevují nejvíce ve scénách na letišti. Ženy jsou přítomné ve všech veřejných sférách, které jsou ve filmu zobrazené, avšak v menším počtu než muži.

Obr. 86 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Obr. 87 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Muži, co se týče oblékání, jsou velmi podobní svým západním protějškům. Nosí kožené, manšestrové nebo sportovní bundy, kabáty a obleky. Někteří nosí plnovous, někteří jsou oholení. Občas můžeme zahlédnout i dlouhé vlasy. Většina mužů nenesí žádnou pokrývku hlavy, někteří nosí turbany.

Obr. 88 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Obr. 89 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Samostatnou kapitolou jsou všudypřítomné Iránské revoluční gardy. Tato nejviditelnější složka režimu je přítomná v téměř každém záběru, který se odehrává na veřejných prostranstvích. Zarostlí mladí muži s automatickou zbraní v ruce postávají na rozích, popíjejí čaj na trhu, účastní se demonstrací a hlídají důležité budovy. Nejsou vždy oblečení do jednotných uniforem, ale většinou nosí zelenou barvu a většina z nich má na ruce uvázaný bílý šátek.

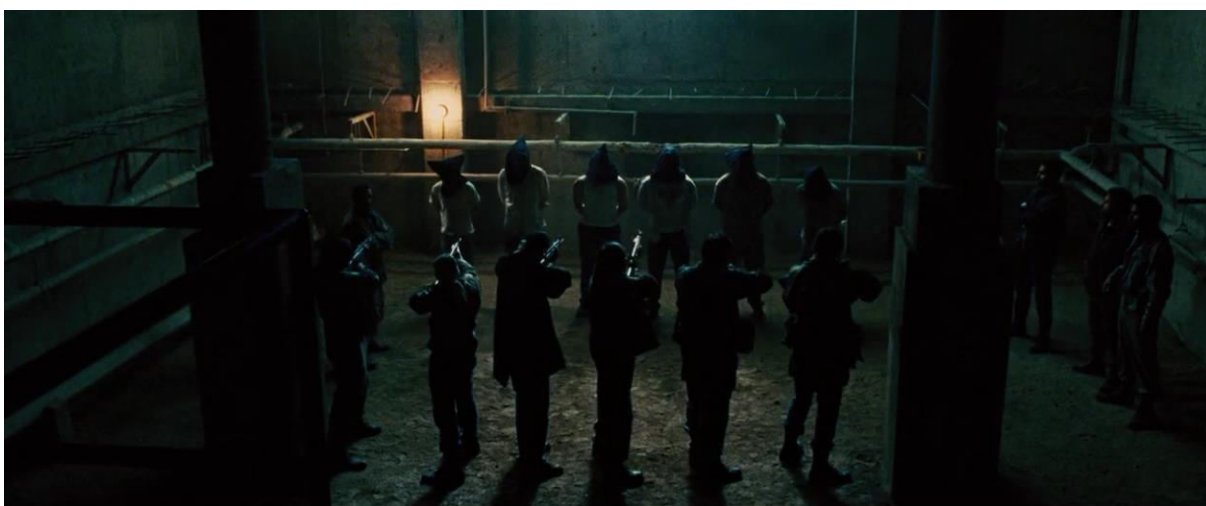
Obr. 90 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Obr. 91 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Občas také nejsou pouze pasivními připomínkami revoluce, ale i hybateli děje. V jedné scéně, během Tonyho příletu do Teheránu, jsme svědky toho, jak gardisté zatýkají na letišti Iránce, zatímco jeho žena hlasitě protestuje a dcera pláče. V jiné části syžetu vidíme, jak vyvečou před dům muže a střílí ho do břicha.

Gardisté hlídají zadržené Američany na ambasádě. Zde jsme svědky psychického mučení vězňů, když je několik mužů v noci vyhnáno z postele do sklepa, kde je nastoupená popravčí četa. Mužům jsou navlečeny pytle na hlavy a duchovní odříkává poslední modlitbu. Poté zazní povely ve fársí a popravčí četa zmáčkne spouště, ozve se však pouze cvaknutí závěrů.

Obr. 92 Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Největší úlohu pro fabuli filmu hrají na letišti, kde kontrolují cestující, kteří chtějí nastoupit do letadel. Zde jsou hlavní hrdinové filmu na konci zadrženi a musí přesvědčit příslušníky revolučních gard, jejichž jediným úkolem je zadržovat Američany, že jsou opravdu kanadský filmový štáb. V tento moment se ukáže, zda Tonyho krycí historka bude fungovat. Tony a šestice uprchlých Američanů jsou odvedeni do vedlejší místnosti. Zde je vyslýchá jeden horlivý gardista ve fársí, zatímco ostatní gardisté mlčky přihlížejí. Jeden z Američanů začne vysvětlovat ve fársí, o čem je jejich film *Argo*, a ukazovat nákresy scén. Gardista není stále přesvědčen, tak mu Tony předá vizitku, ať zavolá do jejich studia v Americe. Gardista si telefonicky ověří, že Kevin Harkins, což je Tonyho falešná identita, je v zahraničí a propustí Tonyho a ostatní do letadla. Ostatní gardisté pobaveně zkoumají nákresy scén k fiktivnímu filmu. Chvilí poté dorazí na letiště informace o podobě uprchlých Američanů a gardisté je začnou pronásledovat. Velmi agresivně si přitom počínají se všemi, kdo jim stojí v cestě. Prostřelí dveře, aby se dostali na letiště, ohrožují letové dispečery i pracovníky letecké společnosti Swiss Air. Nakonec pronásledují v autech vzletající letadlo po runwayi, jeho vzletu však již nestihnou zabránit.

Jiná část gardistů mezitím vnikne pomocí hrubé síly do domu kanadského velvyslance, který je ale tou dobou již prázdný.

Obr. 93 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Během filmu jsme svědky několika demonstrací. První, kdy demonstrující studenti vtrhnou na americkou ambasádu. Poté je zobrazena druhá, kdy iráňští motorkáři přejíždí položenou americkou vlajku a třetí, skrze kterou projíždí hlavní hrdinové po cestě na trh. Demonstrace zobrazují Iráňce, muže i ženy, kteří mávají rukama ve vzduchu, pokřikují různá

hesla a třímají ve vzduchu transparenty. V jedné scéně jsme svědky toho, jak mladý Iránc zuřivě bodá nožem do pytle zavěšeného na násadě. Na pytli je nakreslená, pro diváka neurčitá, postava. Demonstrace mají silný protiamerický podtext, neboť se při nich útočí na americkou ambasádu, pálí nebo přejíždí americká vlajka, případně alespoň mlátí do auta plného lidí, kteří mají západní zevření.

Obr. 94 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Někdy za polovinou stopáže filmu přijíždí Tony a jeho fiktivní filmový štáb na schůzku s pracovníkem iránského ministerstva kultury. Pracovník ministerstva, oblečený v dobře padnoucím hnědém obleku, nosí vousy a kulaté brýle. Poté co se všichni představí, pracovník ministerstva provádí filmový štáb po trzích a poskytuje jim fundovaný výklad ohledně jejich historie. Poté se strhne hádka ohledně fotografie vyfocené jednou členkou filmového štábu. Majitel obchodu se nejdřív rozčiluje, že nedal svolení k vyfocení jeho stánku, poté našťvaně pokřikuje, že mu Šáh zabil syna americkou zbraní, v domnění, že lidé, se kterými hovoří, jsou také amerického původu. Pracovník ministerstva kultury své hosty brání. Do konfliktu se na stranu našťvaného trhovce přidávají i další kolemjdoucí. Atmosféra houstne a hlavní hrdinové kvapně opouštějí trh.

Obr. 95 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Obr. 96 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Silné antiamerické postoje, pramenící z dlouholeté šáhovy tyranie se promítají do chování obyčejných lidí, kteří se najednou stávají agresivními jedinci, jejichž chování je umocněno davovou psychologií. Právě rozzlobení a frustrovaní lidé, ztělesnění demonstranty a našťvanými trhovci, jsou spolu s Iránskými revolučními gardami zdroji veškerého napětí a konfliktu ve filmu.

Důležitou postavou, která je dokonce i několikrát oslovena jménem, je Íránka Sahar. Sahar pracuje jako hospodyně v domě kanadského velvyslance. Syžet nám nesděljuje nic o její historii, víme jen to, co vidíme, a to jest černovlasou mladou hospodyní. Uvnitř budovy nenosí šátek, venku ano.

Sahar si všimne, že velvyslancovi hosté, kteří jsou v domě již více jak dva měsíce, vůbec nevychází z domu, a zmíní se o tom velvyslancově manželce. Od té doby se velvyslanec a jeho choť strachují, zda je Sahar nezradí a nevyzradí jejich tajemství. V další scéně, kdy se s iránskou hospodyní setkáme, přihlíží Sahar z okna zastřelení neozbrojeného muže revolučními gardami. Zděšená tím, co viděla, rychle zatáhne závěsy.

Obr. 97 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Během návštěvy trhu přijedou k velvyslancovu domu členové revolučních gard. Sahar zrovna zametá dvůr, a když přijdou blíž, začne s nimi mluvit. Revoluční gardy nejdřív prohodí se Sahar pár zdvořilostních frází a poté se jí zeptají, jak dlouho jsou již hosté velvyslance přítomní v domě. Sahar zalže, že pouze dva dny. Tímto statečným činem riskuje svůj život.

Rozhovor mezi Sahar a příslušníkem revolučních gard vypadá takto.

Příslušník revolučních gard: „You know, sister those who are with him, Rasool of Allah, we are tender among ourselves. But stern against the kufar.“

(Sestro, jistě víš, že my, kteří jsme s ním, Prorokem Božím, my o sebe navzájem pečujeme. Ale jsme tvrdí na nevěřící.)

Sahar: „As God wills it.“

(Děj se vůle Boží.)

Příslušník: „But those who sit silently have sinned.“

(Avšak ti, kteří zůstávají mlčenliví, jsou hříšníci.)

Sahar: „How else may I help, sir?“

(Jak vám mohu pomoci, pane?)

Příslušník: „No no, just one thing. How long have they been here?“

(To nic, jenom jedna věc. Jak dlouho jsou zde?)

Sahar: „Pardon?“

(Promiňte?)

Příslušník: „The guests of the Ambassador. How long have they been here?“

(Hosté ambasadora. Jak dlouho jsou zde?)

Sahar: „They arrived two days ago.“

(Přijeli před dvěma dny.)

Příslušník: „Forgive my intrusion, one must be vigilant.“

(Omluv mé vyrušení. Musíme být opatrní.)

Sahar: „Everyone in this house is a friend of Iran.“

(Všichni v tomto domě jsou přátelé Iránu.)

Revoluční gardy odjíždějí a Sahar se vyděšená vrací do domu. Děj se poté vrací k jiným postavám a o osudu Sahar se později dozvídáme při loučení s kanadským velvyslancem a jeho manželkou, kdy se oba zmíní, že Sahar odjela autobusem. Až na konci filmu zjišťujeme, že odjela na hranici s Irákem a úspěšně ji překročila.

Obr. 98 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

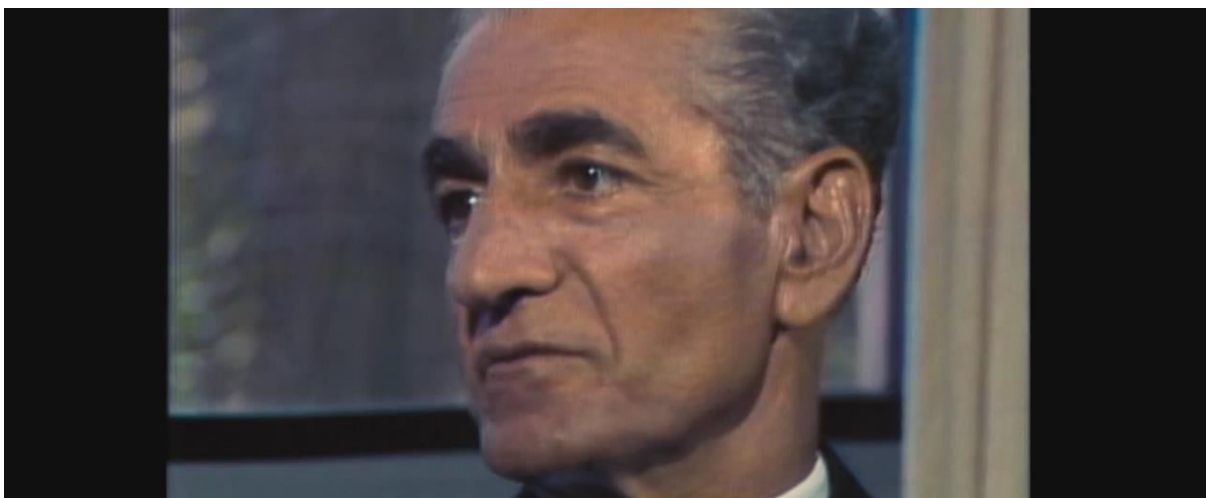
Během filmu je několikrát zmiňována postava šáha Rezy Pahlaviho. Nenáviděný bývalý panovník Iránu se ukrývá ve Spojených státech a jeho vydáním zpět do Iránu je podmíněno případné propuštění Američanů zadržovaných jako rukojmí. Šáh je mnohokrát zmíněn samotnými Iránci a během jedné scény se krátce objeví v mizanscéně během televizního rozhovoru.

Moderátor: „When did people first tell you that torture was going on in Iran?“

(Kdy vám lidé poprvé řekli, že v Iránu probíhá mučení?)

Šáh Rezá: „They would never come to me and say: Well, sir we have tortured this fellow.“

(Nikdy ke mně nikdo nepřišel a neřekl: Tak jsme mučili tohoto chlápka.)

Obr. 99 *Argo* [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Dětské postavy se v Iránu ve filmu *Argo* nevyskytují s výjimkou dětí, které slepují dohromady skartované dokumenty z americké ambasády.

6.3 Postavy ve filmu Labyrint lží

Ve všech zobrazených blízkovýchodních zemích, s výjimkou Sýrie, se setkáme na veřejných prostranstvích s velkým množstvím mužů, žen i dětí. Jejich vzezření je dost různorodé, povětšinou se však země od země téměř neliší.

Ženy jsou povětšinou zahalené v hidžábu, čáadoru nebo nikábu. Ženských postav je ve filmu celkově méně než mužských.

U mužů je styl oblékání volnější a různorodější. Většina nosí obyčejné tričko nebo košili, džíny a občas bundu a kšiltovku. Časté jsou také tradiční arabské oděvy jako dišdaša a gutra nebo takíja. U byznysmenů a členů jordánské tajné služby a některých teroristů vidíme obleky.

Dokud se fabule odehrává v Iráku, vidíme v ulicích města Samarra také mnoho hlídkujících a poflakujících se amerických vojáků.

Obr. 100 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 101 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Fabule filmu *Labyrint lží* se točí okolo tajného agenta Rogera Ferrise. Druhou nejdůležitější postavou je jeho nadřízený Ed Hoffman. Oba jsou Američané pracující pro CIA. Ostatní důležité postavy pocházejí téměř všechny z Blízkého východu. Víme o nich zhruba stejné množství útržkovitých informací jako o Rogerovi a Edovi. O každé postavě se dozvíme něco z její minulosti či o jejím charakteru.

Na začátku syžetu se potkáme s Bassamem, který spolupracuje s Rogerem. Bassam je dlouhovlasý Iráčan. Bydlí v Samaře v upraveném bytě spolu se svojí manželkou a dcerou. Shání informace a tipy pro Rogera a je to právě on, kdo přivede do jejich hledáčku Nizara. Když spolu s Rogerem přepadnou úkryt v horách, prokáže se jako schopný střelec. Má také očividně kontakt na americké letectvo, jelikož je to on, kdo zavolá na pomoc dva vrtulníky během přepadení úkrytu. Během následující honičky je auto vezoucí Bassama a Rogera zasaženo RPG a Bassam umírá.

Obr. 102 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Další postavou, se kterou se potkáme v Iráku, je Nizar. Podle Bassamova popisu mu „po invazi ruplo v bedně“ a přidal se nejdříve k baasistům a poté k džihádistům. Ti po něm žádají, aby se obětoval, jelikož nechce umřít, kontaktoval Bassama. Podle Nizarových vlastních slov toho ví příliš mnoho, a tak se má stát mučedníkem. Během řeči se rozpláče. Chce po Rogerovi, aby ho uklidil do Ameriky, a dodává, že má doktorát a mluví pěti jazyky.

Předá Rogerovi CD obsahující nejnovější video s al-Saleemem a prozradí mu umístění úkrytu v horách. Ed po telefonu zamítne Rogerovi Nizarovo přemístění do Ameriky a vzápětí se Nizar naštve, jelikož ho prý pouštějí, aby mohli sledovat, kdo ho zabije. Což je pravda, Nizar je propuštěn a v další scéně se ho snaží džihádisté unést. Roger ho strelí do hlavy, aby nemohl vypovídat a popsat svým únoscům, jak Roger a Bassam vypadají.

Nizar, se svým strachem a touhou žít, je postaven do protikladu k dalším dvěma sebevražedným atentátníkům ve filmu, kteří se ochotně odpálí, jakmile je potřeba.

Obr. 103 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

V Jordánsku se Roger setká s velitelem jordánské tajné služby jménem Hani Salaam. Hani je vysoký charismatický Jordánec a vyžaduje po Rogerovi jednu věc, a to, aby mu nikdy nelhal. Podle svých vlastních slov neuznává mučení, protože nefunguje. Zároveň neváhá fyzicky potrestat cizí tajné agenty, v jedné scéně můžeme pozorovat, jak nechá Palestinci zbičovat pozadí. Jeho metody jsou drsné a efektivní. Když prodá al-Saleemovi nic netušícího Rogera, riskuje tím jeho život a vystaví ho mučení. Ještě předtím odvede pryč Ajšu a upraví její byt, tak aby budil zdání, že zde proběhl únos, včetně rozlité krve. Krev je skutečně Ajši, avšak získal ji z krevní banky, kam Ajša pravidelně přispívá. Samotná Ajša nedojde žádné újmy.

Muže jménem Karámí získá na svojí stranu tím, že přesune jeho matku z uprchlického tábora do nového a vybaveného domu. Karámího matka si myslí, že je to dílo jejího syna a velmi mu děkuje. Karámí je nyní Hanimu zavázán a pracuje pro něj. Zároveň Hani může kdykoli Karámího zabít tím, že prozradí džihádistům, že je Karámí jeho špehem.

Několikrát se stane, že Haniho lidé seberou z ulice Rogera a dovezou ho za ním. Hani je schopný operativec a je to nakonec jeho taktika, která dostane al-Saleema pod zámek.

Obr. 104 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Poté, co je Roger pokousán psy, je ošetřen na klinice Íránkou Ajšou, která pracuje jako zdravotní sestra. Roger dostane první injekci proti vzteklině a pro další si zajde na stejnou kliniku, aby Ajšu znovu viděl. Ajša je nejdřív naštvaná, protože postřehne, že Roger měl minulý týden snubní prsten, Roger odvětí, že je rozvedený. Poté se jí zeptá, zda by se s ní mohl vidět dříve než další týden, kdy má dostat další injekci. Ajša má však jiné plány a pokud s ní chce Roger strávit čas, musí s ní jít do palestinského uprchlického tábora, kde Ajša také pracuje jako zdravotní sestra. Zde vidíme během jedné scény čekárnu plnou žen a dětí.

Později spolu Roger s Ajšou sedí na čaji a povídají si. Všichni kolemsedící hosté na ně nepokrytě zírají. Ajša konstatuje, že jsou přátelé a mohou se znovu sejít.

Obr. 105 Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Na další schůzku jde Roger do Ajši bytu na oběd. S Ajšou žije ještě Cala, její sestra, a Cali synové. Dle Ajši na ní Cala dohlíží ve věcech, které nejsou lékařského charakteru. Když Cala zjistí, že je Roger americký poradce, vytkne mu, že se Amerika o Jordánsko před válkou nestarala. Skoro se strhne hádka, ale Ajša oba uklidní. Později Ajša prozradí, že přes zjevné antipatie k americké politice by chtěla Cala ve Spojených státech bydlet. Také se zmíní, že Cala velmi trpěla během Irácko-iránské války.

Caly synové, Yousef a Rowley, jsou pravděpodobně na prvním stupni školy. Jeden z nich nosí brýle a oba sledují na začátku návštěvy fotbal. Rogerovi prozradí, že nemají rádi jídlo, které jim matka vaří. Raději jedí hamburgery a špagety.

Obr. 106 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Omar Sadiki je jordánský architekt. Často cestuje a věnuje část svých peněz charitativním islámským skupinám, které je potom přeposílají džihádistům. Ve filmu není upřesněno, jestli Omar ví, kam peníze dále putují. Vyjma této slabé vazby nemá Omar s teroristickými skupinami žádné reálné spojení.

Omar je vysoký hubený muž, nosící plnovous a brýle. Vidíme ho pracovat v kanceláři v Ammánu, jindy má zase pracovní schůzku v Emirátech s Rogerem. Poté, co mu přijde velké množství anonymních mailů, které oslavují jeho snahu zničit velkého satana, Omar velmi znervózní a začne být paranoidní. Brzy poté ho unesou al-Saleemovi muži, kteří ho také považují za strůjce útoků. Omar jim prozradí své podezření, že to na něj navlékl nějaký Američan. Poté je zabit a pohozen na smetišti.

Obr. 107 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Al-Saleemovi muži jsou vidět během několika scén ve filmu. Zatímco vyslýchají Omara, mají na sobě obleky a vypadají jako seriózní byznysmeni. Jejich mluva je velmi květnatá.

„The House of Islam rejoices at the strike you have made against the House of War...“

(Příbytek Islámu je potěšen útoky, které jsi provedl proti příbytku války...)

Když vyzvedávají Rogera na poušti, přijedou v moderních autech typu SUV, podobných jako má sám Roger. Místo aby zastavili, začnou kolem Rogera kroužit, čímž vytvoří oblak prachu. Jedno auto potom nabere Rogera. Ve stejný okamžik se auta rozjedou na všechny strany. Ed Hoffman celou scénu sleduje ze vzduchu přes satelit, jelikož ale neví, ve kterém autě Roger sedí, nemůže ho sledovat.

Ve scéně, kdy al-Saleem vyslýchá Rogera, vypadají jeho muži jako standardní džihádisté v šátcích a s vousy, ozbrojeni automatickou puškou. Předtím, než se pokusí popravít Rogera, citují Korán.

Obr. 108 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Obr. 109 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Samotný al-Saleem se objeví hned v začátku filmu, kde je zobrazena jedna z jeho nahrávek, které kolují mezi džihádisty. Al-Saleem se v ní hlásí k útokům ve Velké Británii. Říká, že pomstí americké války proti muslimskému světu. Zaútočí na ně všude, skrze Evropu až do Ameriky.

Al-Saleem nosí takíju nebo turban a brýle. Většinou je zobrazen, jak sedí a čte si nebo sleduje televizi. Jeho pravé jméno je Kareem al-Shams. Pochází ze Sýrie, z města Hamá. Jeho rodina patřila ke střední třídě a byla zabita Háfizem Asadem. V Rijádu studoval fyziku a strojírenství, poté pokračoval ve studiu v Ammánu a v Severní Karolíně. Pyšní se svojí skromností, protože se nehlásí k útokům, které spáchal. Zároveň vytváří videa pro své bratry, ve kterých se chvástá, co udělal a co udělá.

Nešťtí se mučit Rogera tím, že mu kladivem zláme prsty. Jediný účel, proč Rogera zakoupil je, aby mohl natočit video, jak jeho lidé zabíjí agenta CIA.

Obr. 110 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

V průběhu filmu se čas od času setkáme s dětskými postavami. Nemají pro fabuli žádný zvláštní význam, jsou zkrátka součástí místních obyvatel. Kromě již popsaných synovců Ajsi potkáme například ještě v Samaře holčičku prodávající na ulici květiny. Dívka je velmi neodbytná a vnutí Rogerovi pugét. Hloučky dětí se také vyskytují v Ammánu, kde si několikrát hrají na pozadí na ulici.

Obr. 111 *Labyrint lží* [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

6.4 Postavy ve filmu Mariňák

Obyvatel Blízkého východu je ve filmu *Mariňák* naprosté minimum. Vždy se objeví pouze na pár sekund a nevíme o nich prakticky nic.

První krátké setkání nastane během patrolování pouště. Jednotka, ve které je i Swofford, se setká s místními muži vedoucími velbloudy. Muži jsou oblečení do tradičních dišdaš a guter. Stojí v dálce a pozorují vojáky, kteří dělají to samé. Swofford na ně začne volat arabsky a vykročí jim vstříc. Od karavany se také oddělí jeden muž a setká se se Swoffordem v půlce cesty. Arab gestikuluje a něco říká, nakonec se pokusí dotknout se Swoffordovy pušky. Swofford na něj začne mířit a muž ustoupí zpět ke karavaně. Karavana odejde zpět, odkud přišla.

Swofford kolegům řekne, že jim někdo postřílel velbloudy.

Obr. 112 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Když se jednotka vrací na základnu, po silnici kolem nich projede auto. Na zadních sedadlech sedí žena v nikábu a pozoruje vojáky.

Obr. 113 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Dalšími a posledními obyvateli Blízkého východu jsou iráčtí důstojníci, které má Swofford za úkol zabít. Vidíme je pouze skrze hledí pušky, jak se o něčem baví v řídicí věži letiště. Mají na sobě maskovanou uniformu a na hlavě baret.

Obr. 114 *Mariňák* [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Místní postavy jsou ve filmu přítomné naprosto minimálně. Většinou stojí velmi daleko a součástí mizanscény jsou krátkou chvíli. Nevíme jejich jména, natož cokoli více.

6.5 Postavy ve filmu Zelená zóna

Nejčastěji vidíme obyčejné Iráčany během scén, kdy Američané projíždějí městem. Jejich reakce na americkou přítomnost se různí. Na začátku filmu vidíme, jak je Iráčané vítají, klekají si vedle projíždějících vozidel nebo na ně mávají. Častější reakce je flegmatické pozorování či ignorace jejich přítomnosti. S touto reakcí se setkáme během průjezdu Millerovi jednotky městem a také v momentě kdy Milerovi muži kopají na plácku uprostřed Bagdádu. Kolem stojí zástupy čumilů a povídají si mezi sebou.

Posledním typem reakce je agresivní skandování. V jednom momentu přijede Miller k ucpané ulici, která se skládá z automobilů a lidí, kteří mávají nad hlavou prázdnými barely. Protestují proti nedostatku vody. Když přijedou Američané, strkají jim prázdné barely na vodu a hlasitě na ně pokřikují.

S domorodými Iráčany se také setkáme v prvním komplexu budov, kde hledá Miller zbraně hromadného ničení. Zde vidíme mnoho rabujících mužů, kteří odnášejí z areálu vše, co jim přijde pod ruku. Nosí peřiny, židle, skříně, barely.

Místní se oblékají podobně jako v Labyrintu lží. Ženy nejsou moc často přítomné v záběru, a pokud ano nosí čáador. Muži jsou mnohem častější a nosí většinou západní oblečení jako džíny s trikem nebo košilí, případně bundou nebo gutrou přes hlavu nebo ramena. Výjimkou nejsou ani muži v dišdaši.

Obr. 115 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 116 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 117 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Ženské postavy jsou ve filmu celkově minimálně zastoupené. Jedinou plnohodnotnou postavou je novinářka Lawrie Dayne, ženy z Blízkého východu se vždy jen mihnou v záběru. Pouze když Miller a jeho jednotka vtrhnou do Hamzova domu, setkají se zde s jeho manželkou, dětmi a další ženou. Manželka je nezahalená tmavovlasá žena ve středních letech. Druhá žena je zahalená. Obě ženy a jejich děti něco volají v arabštině a vzrušeně gestikulují. Vojáci si s nimi neví rady, protože jim nerozumí.

Obr. 118 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

S dětmi se během filmu ještě setkáme na plácku v Bagdádu, kde kopou Millerovi vojáci. Děti si zde koupu míčem a hrají na hřišti složeném z houpaček.

Ve filmu se pohybuje několik důležitých postav původem z Blízkého východu, konkrétně z Iráku. První koho nám syžet ukáže je generál Mohammed al-Rawi. Generál je statný až obtloustlý postarší muž. Nosí obleky a pohybuje se rozvážně a těžkopádně.

Mezi svými pobočníky má velkou autoritu. Když s nimi schází v domě Sajjida Hamzi, nejdříve dlouho poslouchá ostatní a poté pronese vlastní řeč, která ukončí celé setkání. Generál řekne, že v ulicích vládne chaos a Američané si dříve nebo později uvědomí, že potřebují pomoc od Irácké armády. Pokud se tak nestane, on a jemu věrní budou bojovat.

Později, když se setká s Millerem, tvrdí, že riskoval život, aby v Jordánsku prozradil Američanům pravdu o zbraních hromadného ničení. Oni mu za to slíbili místo v novém Iráku, svůj slib ale nedodrželi. Miller ho přemlouvá, ať s ním odejde, jelikož ve Washingtonu jsou stále lidé, kteří ho budou poslouchat. Tvrdí, že Američané tu jsou, protože jim Poundstone lhal o zbraních. Generál je ale mnohem větší realista než Miller a odpoví: „Did anyone verify his story? No. Your goverment wanted to hear a lie, Mr. Miller. They wanted Saddam out, and they did exactly what they had to do. This is why you are here.“ (Ověřil někdo jeho historku? Ne. Vaše vláda chtěla slyšet lež, pane Millere. Chtěli Saddáma odstranit a udělali přesně to, co museli. To je důvod, proč tu jste.)

Vůči generálovi má silné antipatie Freddy, který se Millera jednou zeptá, zda tuší co generál provedl této zemi. Freddy nakonec generála al-Rawiho zastřelí.

Al-Rawi je také vyobrazen na místním vydání karet. Jeho karta je křížový spodek.

Obr. 119 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Al-Rawi má několik pobočníků, se kterými se setká u Hamzi a kteří poté obývají úkryty uvedené v zázpisníku. Všichni to jsou starší pánové v oblecích. Na setkání se hádají o budoucnosti Iráku a zuřivě u toho gestikulují. Tito muži mají všichni své bodyguardy, kteří nosí také obleky a navíc ještě automatické pušky.

V jedné scéně máme možnost vidět úkryt, kde se ukrývá jeden pobočník. Muži zde hrají karty a jeden ve vedlejším pokoji vyrábí výbušninu.

V závěrečné bitvě se spolu utkají Američané a al-Rawiho vojáci. Al-Rawiho vojáci nemají uniformy, disponují útočnými puškami, granáty a raketomety. Na hlavách mají často šátky.

Obr. 120 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Obr. 121 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Farid Jusef Abdul Rahman je celé jméno muže, který si nechá říkat Freddy. Freddy přijde za Millerem s informací o setkání v Hamzově domě a posléze pomáhá Millerovi s jeho hledáním al-Rawiho. Freddy je vysoký muž v bílé košili s pruhy. Nosí knírek a během iránsko-irácké války přišel o levou nohu, místo které nosí protézu. Kvůli tomuto zranění viditelně kulhá.

Během prvních několika scén, kde se Freddy objeví, působí značně rozčileným dojmem. Je to kvůli podezřívavosti a agresivitě Millerových vojáků, kteří ho při prvním setkání povalí na zem. Freddy také uteče, když je svědkem potyčky mezi vojáky, během toho co Poundstonovi muži odebírají Millerovi Hamzu. Poté ho Miller a jeho muži pronásledují, jelikož si myslí, že chce ukrást zápisník. Tyto situace jsou zdrojem Freddyho rozhořčení. Mluví při nich nahlas a značně gestikuluje. Přesto všechno stále pomáhá Američanům.

V jedné scéně nabídne Miller Freddyemu odměnu. Freddy se rozhořčí, protože si Miller myslí, že udal příslušníky Saddámova režimu pro peníze. Proto Millerovi vysvětlí, že to dělá pro svou zemi. Uvědomuje si v jaké je situaci, lidé nemají elektřinu ani vodu.

Freddy následuje Millera během celého dne, čeká na něj venku před palácem, zatímco se Miller domlouvá s Brownem. Společně jsou do vězení pro Iráčany, kde Freddy funguje jako překladatel.

Na konci filmu, v momentě kdy Miller polapí al-Rawiho a vše může skončit dobře, přibíhá Freddy a al-Rawiho zastřelí. Miller se ho ptá, proč to udělal a Freddy odpoví: „It is not for you to decide what happens here.“ (Není na tobě, abys rozhodoval, co se zde stane.)

Obr. 122 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Sajjid Hamza je přítomen ve filmu už od začátku, nachází se totiž v tom samém domě, kde je generál al-Rawi. Potom je hostitelem setkání generála a jeho pobočníků. Nikde není řečeno jakou funkci Hamza plní, nicméně se těší velké důvěry. Je to on kdo vlastní zápisník s adresami úkrytů do kterých pošle ostatní pobočníky.

Poté co ho Miller zatkne v jeho vlastním domě, působí velmi bojovně a hrdě. Odmítá vypovídat. Po převezení na místo výkopu se ho Miller ptá na zbraně hromadného ničení a Hamza odpovídá, že o takových věcech ví jenom generál al-Rawi. Miller chce vědět, kde se generál nachází a Hamza se ptá, zda dokážou ochránit jeho rodinu. Miller souhlasí s ochranou, v té chvíli ale přilétají Poundstonovi muži a Hamzu odváží.

Hamza se poté nachází ve vyšetřovací místnosti, kde ho brutálně vyslýchají. Hamza prosí, aby do toho nezaplétali jeho rodinu.

Naposled se setkáme s Hamzou, když ho navštíví Miller ve vězení. Hamza je zmlácený a postupně umírá. Ptá se, proč mu tohle udělali. Poté co prozradí místo generálovi schůzky umírá.

Hamza je postarší muž, nosí košili a knírek.

Obr. 123 Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

Na konci filmu jsme svědky zasedání významných Iráčanů, které zorganizoval Poundstone. Zde má být podle jeho představ zvolen Zubaidi prezidentem. V místnosti se nicméně se strhne hádka, lidé na sebe křičí a náruživě u toho gestikulují. Iráčtí představitelé Zubaidiho označí za americkou loutku. Iráku prý musí vládnout pravý Iráčan.

7 Zvuková stopa

7.1 Zvuková stopa ve filmu Americký sniper

Během počátečních sekund filmu Americký sniper, zatímco se na obrazovce střídají loga produkčních společností, jako úplně první informaci uslyší divák muezzina svolávajícího k modlitbě slovy: „Alláhu akbar.“ K volání se připojí ruch, ve kterém za okamžik divák rozpozná jedoucí vozidlo. Následuje první záběr a my poznáme, že vozidlem je tank jedoucí pobořenou ulicí. Muezzinovo volání doznívá na pozadí ruchů a slov, které vydávají pochodující vojáci.

Stejné volání k modlitbě slyšíme ještě jednou během scény, kdy Chris celou noc hlídá postupující mariňáky. Volání k modlitbě se mísí s nevýraznou hudbou pro dokreslení napětí a občasnými tlumenými výstřely Chrisovy pušky, které jsou následované charakteristickým zvukem vyhozené nábojnice a opětovného nabití zbraně.

Během scén v Iráku slyšíme mnoho arabštiny, které, pokud není přítomen překladatel, nemáme možnost rozumět. Překladatelé jsou přítomni u obou prohledávání bytů. V případě rozzuřeného davu nebo útočících bojovníků se z arabštiny stává pouze nesrozumitelné pokřikování.

Soundtrack k filmu je velmi nevýrazný a tvořený několika různými autory.²⁸ Hudba nehraje velkou roli, kromě občasného zvýraznění napětí. Po hudební stránce vládne filmu ticho.

Lepší představu si o Blízkém východě odneseme z rozhovorů, které vede hlavní protagonista se svými spolubojovníky a manželkou.

Chris se baví s manželkou poté, co ho přistihne, jak se dívá na násilné video.

Chris: „That's a sniper recording his kills. Mustafa. He sells that shit on the street. Those are American soldiers.“

---

²⁸ Soundtracks. *Internet Movie Database* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://www.imdb.com/title/tt2179136/soundtrack?ref_=tt_ql_trv_7

(To je sniper nahrávající svá zabití. Mustafa. Prodává tu sračku na ulicích. Jsou tam američtí vojáci.)

Taya: „That day that we were on the phone, was that him? Was it?“

(Ten den co jsme spolu mluvili po telefonu, to byl on?)

Chris: „...“

Taya: „Chris, just talk about it. You're not protecting me by not talking about it.“

(Chrisi, mluv o tom. Tím, že o tom nemluvíš, mě nechráníš.)

Chris: „No, I don't want you getting that in your head.“

(Ne, Nechci, aby se ti to dostalo do hlavy.)

Taya: „My imagination is so much worse.“

(Moje představivost je mnohem horší.)

Chris: Oh, no, it's not. They're savages...“

(Ale ne, to není. Jsou to divoši...)

Taya: „Chris.“

(Chrisi.)

Chris: „Babe, they're fucking savages.“

(Zlato, jsou to zkurvení divoši.)

Taya: „It's not about them.“

(Není to o nich.)

Chris potkává svého mladšího bratra Jeffa na letišti v Iráku. Jeff také sloužil v Iráku a zrovna odlétá domů.

Chris: „What happened? You all right?“

(Co se stalo? Jsi v pohodě?)

Jeff: „Man, I'm gonna miss my ride.“

(Vole, prošvihnu svůj let.)

Chris: „Hey, what happened?“

(Hej, co se stalo?)

Jeff: „I'm just tired, man. I'm going home.“

(Prostě jsem unavenej, ty vole. Jedu domů.)

Chris: „I'm proud of you. Dad is too. Dad's proud of you.“

(Jsem na tebe hrdej. Táta je na tebe hrdej.)

Jeff: „Fuck this place.“

(Srát na tohle místo.)

Chris: „Huh? What'd you say?“

(Eh? Co jsi říkal?)

Jeff: „Fuck this place.“

(Srát na tohle místo.)

Chris se baví s Markem na základně v Iráku. Mark je jeho spolubojovník, který začíná mít pochybnosti o smyslu celé jejich mise.

Chris: „God, country, family, right?“

(Bůh, vlast, rodina, správně?)

Mark: „You got a God?“

(Věříš v Boha?)

Chris: „I got a God? You getting weird on me?“

(Jestli věřím v Boha? Jseš divnej?)

Mark: „Growing up in Oregon, we had this electric fence around our property. Us kids would grab onto it and see who could hold on the longest. War feels kind of like that. Puts lightning in your bones and makes it hard to hold onto anything else.“

(V Oregonu, kde jsem vyrůstal, jsme měli kolem našeho pozemku elektrický ohradník. Jako děti jsme se ho vždycky chytli a zkoušeli se ho udržet co nejdéle. Válka ve mně vyvolává podobné pocity. Pustí ti do těla elektřinu a je těžký se udržet něčeho jinýho.)

Chris: „Hey, man, you need to sit this one out?“

(Hej, vole, nechceš se na to teď vykašlat?)

Mark: „I just wanna believe in what we're doing here.“

(Prostě chci věřit v to, co tu děláme.)

Chris: „Oh, there's evil here. We've seen it.“

(Oh, tady je zlo. My ho viděli.)

Mark: „Yeah. There's evil everywhere.“

(Jo, zlo je všude.)

Chris: „You want these motherfuckers to come to San Diego or New York? We're protecting more than just this dirt.“

(Chceš, aby tihle hajzlové přišli do San Diega nebo New Yorku? My tady chráníme víc než jenom tuhle špínu.)

Mark: „All right. Let's go kill this fucker.“

(Tak dobře. Jdem zabít toho hajzla.)

Chris se baví s Bigglesem během pronásledování podezřelého auta Iráku.

Biggles: „Hey! Got the ring.“

(Hej, tak jsem sehnal prsten.)

Chris: „From where? From here?“

(Odkud? Odsud?)

Biggles: „Yeah, man. Fuck, yeah. It's so much cheaper here.“

(Jasně, ty vole. Kurva, že jo. Je to tu o tolik levnější.)

Chris: „Dude, you bought it from savages? How do you know it's not a blood diamond?“

(Kámo, tys ho koupil od divochů? Jak víš, že to není krvavý diamant?)

7.2 Zvuková stopa ve filmu Argo

První minuty filmu jsou věnovány krátké historii Iránu, která je prezentovaná pomocí obrázků a dobových záběrů v kombinaci s mluveným komentářem a hudbou na pozadí. Ženský hlas nás v rychlosti seznámí s osobností Muhammada Mosaddeka a jeho pokusem o znárodnění ropného průmyslu, který byl zastaven britskou a americkou intervencí. Dále se dozvíme o šáhově životě v přepychu, pokusu o westernizaci Iránu a jeho brutální tajné polici Savak. V roce 1979 došlo k převratu, moci se chopil ajatolláh Chomejní a země se propadla do chaosu. Vyrovnávaly se staré účty a úřadovaly popravčí čety. Nemocný šáh Muhammad Rezá Pahlaví uprchl do Spojených států. Komentář končí informací o Iráncích, kteří se shromáždili před americkou ambasádou a požadovali navrácení šáha do země, aby byl souzen a popraven. Poté se obraz ustálí do formátu klasického filmu, přechody mezi obrázky a videem skončí, stejně tak doprovodný komentář.

Není to ale poslední použití mluveného slova na pozadí, mnohokrát během filmu slyšíme televizní nebo rozhlasové zprávy, které komentují situaci v Iránu, zejména pak situaci amerických rukojmích. V několika scénách jsme také svědky vysílání iránské televizní stanice, kde zahalená žena čte anglický text, ve kterém obviňují Ameriku. Mediální útoky tak probíhají z obou stran.

Během demonstrací hraje silnou roli hlasité skandování, které dokresluje atmosféru početného davu, zejména v první scéně před americkou ambasádou. Jelikož západní divák skandovaným slovům nerozumí, dají se tyto zvuky zařadit spíše do kategorie ruchů než mluveného slova.

Ve scéně, kdy Tony navštíví iránské Ministerstvo kultury a islámského vedení, mu pracovník sdělí, že nepřišel v nejvhodnější čas.

Pracovník Ministerstva kultury. „You came to us at a complicated time. Before the revolution, 40 percent of the movie theaters in Teheran were showing pornography.“

(Přišel jste k nám v komplikovaných časech. Před revolucí promítalo 40% kin v Teheránu pornografii.)

Tony: „I understand.“

(Rozumím.)

Pracovník Ministerstva kultury: „The function of this office is purification as well as promotion for the arts.“

(Funkce tohoto úřadu je očištění a také podpora umění.)

V jiné scéně, když si Tony volá z Iránu se svým nadřízeným v Americe, si Tony Mendez stěžuje, že musí jít další den odpoledne na trh. Je si vědom, že to bude riskantní operace, zároveň se obává, co by se mohlo dít dál, pokud by se neukázali na schůzce.

Tony: „I don't have a choice. We say no, they show up at the residence and drag everyone out. You think their covers are gonna hold up when they're getting their fingernails pulled out?“

(Nemám na výběr. Pokud odmítneme, ukáží se před rezidencí a vyvečou všechny ven. Myslíš si, že jejich krytí vydrží, až jim budou trhat nehty?)

Instrumentální soundtrack vytvořil pro film skladatel Alexandre Desplat.²⁹ Ve filmu také zazní skladby populárních západních interpretů. Před odchodem na trh pozorujeme montáž scén, která zobrazuje přípravu na odchod na trh. Tony a ostatní se oblékají, uprchlí Američané mají strach, Tony kupuje auto. Během této scény hraje na pozadí jednoduchý orientální motiv, jedna kolísavá táhlá melodie a ženský zpěv v neznámém jazyce. Tato pro západního diváka neobvyklá hudba podtrhuje strach z neznámého, jež čeká hlavní hrdiny na trhu.

Oproti tomu poslední večer před odletem, kdy uprchlí Američané dopíjejí poslední alkohol a snaží se uvolnit, hrají k poslechu aktérům Led Zeppelin. A když Tony opíjí sám sebe v hotelu a čelí těžkému rozhodnutí, zda poslechnout rozkaz a nechat uprchnout šestici na

---

²⁹ Soundtrack: *Argo*. *Filmserver* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://filmserver.cz/clanek/4757/alexandre-desplat-argo-ost/>

pospas nebo se rozkazu vzepřít a vyvést je na vlastní pěst, na pozadí hrají dudy jednoduchou a pomalou melodii.

Na konci filmu jsou hlavní hrdinové odvedeni na letišti do vedlejší místnosti plné Iránských revolučních gard. Zde jsou zpočátku vyslýcháni v perštině, které divák stejně jako většina Američanů nerozumí. To podtrhuje bezvýchodnost situace, ve které se hlavní hrdinové nacházejí.

7.3 Zvuková stopa ve filmu *Labyrint lží*

Instrumentální soundtrack k filmu složil Marc Streitenfeld.³⁰ Jeho skladby fungují jako efektivní doplněk k dokreslení atmosféry. Jsou nahrané způsobem, který perfektně sedí do prostředí. Divák má dojem, že poslouchá lokální hudbu, která je ale zároveň velmi dramatická a napínavá. Soundtrack je také doplněn několika dalšími skladbami od jiných interpretů, z nichž někteří tvoří na poli populární hudby.

Protagonisté hovoří anglicky a o něco méně arabsky. Arabština je pomocí titulků překládaná pouze v některých důležitých případech. Ve zbytku příležitostí arabštině divák nerozumí.

Během scény na začátku filmu Ed Hoffman popisuje současnou situaci členům vlády.

Ed: „Now you see because our enemy has realized that they are fighting guys from the future. Now, it is brilliant as it is infuriating. If you live like it's the past, and you behave like it's the past, then guys from the future find very hard to see you. If you throw away your cell phone, shut down your e-mail, pass all your instructions face-to-face, hand-to-hand, turn your back on technology and just disappear into the crowd. No flags. No uniforms. You got your basic grunts on the ground there. They're looking going, ‚Who is it we're fighting?‘ In a situation like this, your friends dress just like your enemies and your enemies dress like your friends. What I need you to fully understand is that these people, they do not wanna negotiate. Not at all. They want the universal caliphate established across the face of the Earth and they want every infidel converted or dead. So, what's changed is that our allegedly

---

³⁰ Marc Streitenfeld scores Ridley Scott's *Body of Lies*. *Scoring Sessions* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://scoringsessions.com/2008/06/19/marc-streitenfeld-scores-ridley-scotts-body-of-lies/>

unsophisticated enemy has cottoned on to the factually unsophisticated truth. We're an easy target and our world as we know it is a lot simpler to put to an end than you might think. We take our foot off the throat of this enemy for one minute and our world changes completely.“

(Jak vidíme, náš nepřítel si uvědomil, že bojuje s lidmi z budoucnosti. A je to brilantní, stejně jako je to k vzteku. Pokud žijete jako v minulosti a chováte se jako v minulosti, potom vás lidé z budoucnosti velmi těžko najdou. Pokud zahodíte svůj mobil, vypnete svůj email, předáváte si všechny instrukce tváří v tvář, z ruky do ruky, vykašlete se na technologii a prostě zmizíte do davu. Žádné vlajky. Žádné uniformy. Máte tam svoje pěšáky a ti se ptají: ‚S kým to bojujeme?‘ V těchto situacích vaši přátelé vypadají jako vaši nepřátelé a vaši nepřátelé vypadají jako vaši přátelé. Potřebuji, abyste pochopili, že tito lidé nechtějí vyjednávat. Vůbec. Chtějí po celé zemi zavést univerzální chalífát a chtějí, aby všichni nevěřící konvertovali nebo zemřeli. Změnilo se to, že náš údajně jednoduchý nepřítel si uvědomil fakticky jednoduchou pravdu. Jsme jednoduchý cíl a náš svět, tak jak ho známe, může být zničen mnohem snáze, než si myslíte. Pokud na minutu sundáme nohu z krku nepřítele, náš svět se kompletně změní.)

Během scény, kdy Roger obědvá U Ajši doma, se Cala zeptá Rogera, co v Ammánu dělá, a Roger odpoví, že politického poradce.

Cala: „But you do this now, not before the war. Before you didn't consult with us at all.“

(Ale to děláte až teď, nedělal jste to před válkou. Dříve jste s námi vůbec nic nekonzultovali.)

Ajša: „Cala, please, we are just having lunch.“

(Cala, prosím, vždyť obědváme.)

Roger: „It's okay. We can talk.“

(To je v pohodě. Můžeme si povídat.)

Cala: „I'm talking with your friend.“

(Mluvím s tvým kamarádem.)

Ajša: „Talk about another subject.“

(Mluv o něčem jiném.)

Roger: „It's quite all right. I understand. And we understand that the situation in Iraq has created many hardships for the Jordanian people.“

(To je v pořádku. Rozumím tomu. Rozumíme tomu, že situace v Iráku vytvořila mnoho těžkostí pro Jordánce.)

Cala: „The situation?“

(Situace?)

Ajša: „You mean war. He means war.“

(Myslíš válku. Myslí válku.)

Cala: „No, no, no, he says the situation. What do you mean?“

(Ne, ne, ne, řekl situace. Co tím myslíš?)

Ajša: „You know...“

(Vždyť víš...)

Cala: „Please.“

(Prosím.)

Roger: „I mean the roadside bombings, the assassination of Iraqi police, the kidnappings, the crowded marketplaces and innocent families that have been wiped off the face of the Earth. That's what I mean by the situation in Iraq.“

(Myslím tím bombardování ulic, vraždy irácké policie, únosy, přeplněné trhy a nevinné rodiny, které byly vymazány z povrchu zemského. To je to, co myslím situací v Iráku.)

V jedné z posledních scén se uskuteční rozhovor mezi al-Saleemem a Rogerem, který ukazuje mnoho o těchto dvou postavách a jejich pohledu na svět a region Blízký východ.

Al-Saleem: „In this world there's enough poverty and frustration and anger and passion. There will never be a shortage of martyrs.“

(V tomto světě je dostatek chudoby, frustrace, hněvu a vášně. Nikdy zde nebude nedostatek mučedníků.)

Roger: „Just like these men, huh? These men who are dispensable to you. These men who blow themselves up in the name of Allah, who kill their own brothers and sisters, huh? There is no place in the Koran for the murder of innocent people and suicide. You know that.“

(Stejně jako tihle muži? Tihle muži jsou pro tebe postradatelní. Tihle muži, kteří se vyhodí do povětří ve jménu Alláha, kteří zabijí své vlastní bratry a sestry? V Koránu není místo pro vraždění nevinných lidí a sebevraždu. A ty to víš.)

Al-Saleem: „It's a good try. But the Koran's sayings... You speak Arabic, no? ,Do not say that those slain in the cause of God are dead. They are alive but you are not aware of them.““

(Je to dobrý pokus. Ale v Koránu je psáno. Ty mluvíš arabsky ne? ,Neoznačuj zabitě ve jménu Boha za mrtvé. Jsou živí, ale ty si to neuvědomuješ.)

Roger: „So you misinterpret the one book you believe in, hm? But are you pure or just as corrupt as the capitalist Westerners that you despise? To me, you are fucking slaves. You're slaves to the Saudi oil sheiks and the Wahabi oil money that funds you. And when that oil money runs out, my friends you will all fucking disappear into the ashes of history.“

(Takže ty překrucuješ jedinou knihu, ve kterou věříš, co? Ale jsi čistý anebo stejně zkažený jako západní kapitalisté, kterými opovrhujeteš? Pro mě jste zkurvení otroci. Jste otroci saudských šejků a wahábistických ropných peněz, které vás financují. A až ty peníze z ropy dojdou, přátelé, tak všichni zmizíte v prachu historie.)

7.4 Zvuková stopa ve filmu Mariňák

Instrumentální soundtrack k filmu složil Thomas Newman.³¹ Jeho hudba kombinuje mnoho moderních prvků s příměsí několika orientálních linek. Film také obsahuje mnoho populárních západních písní, většina pochází z doby blízké konání konfliktu.

Během patrolování pouští potká skupina vojáků karavanu. Jeden z vojáků zvedne levou ruku, aby jim zamával.

Voják č. 2: „Not with your left hand!“

(Levačkou ne!)

Voják č. 1: „What the fuck are you talking about?“

(O čem to kurva mluvíš?)

Voják č. 2: „They wipe their ass with their left hands. It's an insult.“

(Levou rukou si utírají zadek. Je to urážka.)

Vojáci, hlavně plukovník Sykes, často označují Saddáma jako šíleného – Saddam Insane. Na začátku Operace pouštní bouře čte Sykes svým podřízeným, co Saddám Husajn řekl svým vojákům.

Sykes: „I'm about to read you what Mr. Saddam Hussein has just said to the Iraqi people. And you better not consider this a bunch of bullshit. ‚The Mother of all battles is upon us. The sacrifices the Iraqi people will make are equal to the importance of the victory. Kuwait is the branch that must be returned to the tree. The blood of the infidels will flow like a river. Jihad is the way of all Arab people.‘“

(Nyní vám přečtu, co pan Saddám Husajn zrovna řekl iráckému lidu. A raději to nepovažujte za nějaké žvásty. ‚Matka všech bitev je před námi. Oběti, které irácký lid podstoupí, se vyrovnají důležitosti vítězství. Kuvajt je větev, která musí být navrácena ke stromu. Krev nevěřících bude proudit jako řeka. Džihád je cestou všech Arabů.‘“)

---

³¹ Jarhead Original Motion Picture Soundtrack. *All Music* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.allmusic.com/album/jarhead-original-motion-picture-soundtrack-mw0000264542>

7.5 Zvuková stopa ve filmu Zelená zóna

Instrumentální soundtrack k filmu složil John Powell.³² Soundtrack nijak nevybočuje z řady obvyklého hudebního doprovodu k akčním a napínavým snímkům. Bylo by možné ho použít k jakémukoli jinému thrilleru a divák by nepoznal, že se jedná o kousek určený původně k filmu o Blízkém východě. Jiné doprovodné hudby ve filmu není použito.

Informace o oblasti opět poskytují některé z rozhovorů, které se ve filmu objeví. Dvakrát ve filmu zazní, že se země skládá z několika etnických skupin a to sunnitů, ši'itů a Kurdů.

V jednom rozhovoru mezi Poundstonem a Brownem prohlásí Martin Brown, že zemi nemůžou předat Zubaidimu, který v Iráku 30 let nebyl. Poundstone se ho zeptá, zda má nějaké lepší řešení.

Brown: „We need to use the Iraqi army to help us. This country is a powder keg of ethnic division. Now Saddam is gone, they're the only ones who can hold this place together.“

(Potřebujeme, aby nám pomohla irácká armáda. Tahle země je díky etnickému rozdělení jako soudek s prachem. Teď, když je Saddám pryč, jsou jediní, kdo dokáže udržet tohle místo pohromadě.)

Poundstone: „We're not selling that to the American people. We beat the Iraqi army.“

(Tohle nepodáme americkému lidu. Iráckou armádu jsme porazili.)

Brown: „Right. Well they're still out there and they're armed, and they're looking for a place in the new Iraq.“

(Jasně. No, oni jsou stále tam venku a jsou ozbrojení a hledají místo v novém Iráku.)

Poundstone: „They're going to be waiting a long time.“

---

³² John Powell – Green Zone (Original Motion Picture Soundtrack). *Discogs* [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <https://www.discogs.com/John-Powell-Green-Zone-Original-Motion-Picture-Soundtrack/release/2907246>

(Budou čekat dlouho.)

Brown: „They didn't all follow Saddam. There are officers we can work with out there, if we make it worth their while.“

(Všichni nenásledovali Saddáma. Jsou tam důstojníci, se kterými můžeme spolupracovat, pokud se jim to vyplatí.)

Poundstone: „Hey, let me tell you something. We've spent too much American treasure and too many American lives for us to put a Ba'athist general into a position of power.“

(Hele, dovol mi něco říct. Už jsme utratili příliš mnoho amerických financí a ztratili příliš mnoho amerických životů, než abychom pustili k moci baasistického generála.)

Brown: „Have you any idea what's going on outside the Green Zone? It's chaos. No police, revenge killings every night. People are asking why we can't stop this. We are losing the population.“

(Máš vůbec nějaké ponětí, co se děje mimo Zelenou zónu? Je tam chaos. Žádná policie, vraždy ze msty každou noc. Lidé se ptají, proč to nezastavíme. Ztrácíme podporu lidí.)

Poundstone: „Democracy is messy. Democracy is messy.“

(Demokracie je chaotická. Demokracie je chaotická.)

Brown: „If you dismantle this country and cut out the army, you'll have civil war in six months. I guarantee it.“

(Pokud rozebereš tuhle zemi a odřízneš armádu, budeš tu mít občanskou válku během šesti měsíců. To ti garantuji.)

Během rozhovoru Millera s generálem al-Rawim přemlouvá Miller generála, aby se vzdal, protože už ničeho nedosáhne.

Miller: „You have to come in with me General. You will get nothing if you fight us. You have to come in now before it's too late.“

(Musíte jít se mnou, generále. Tím, že s námi budete bojovat, nic nezískáte. Musíte jít teď, než bude příliš pozdě.)

Al-Rawi: „You think the war is over just because you are in Baghdad? You will see. It has only just begun.“

(Vy si myslíte, že válka skončila jenom proto, že jste v Bagdádu? Ještě uvidíte. Teprve to začalo.)

8 Shrnutí

8.1 Shrnutí filmu Americký sniper

Prostředí snímku Americký sniper je velmi monotematické. Z Blízkého východu vidíme jenom města a jejich ulice. Jednotlivá města od sebe nejdou rozpoznat a jsou zaměnitelná. Celá oblast je válečnou zónou. Domy jsou místy k prohledání, ulice bojištěm a střechy útočištěm sniperů. Veškerý pohled na Irák je zprostředkován americkými vojáky a místní slouží jako součást násilné a chaotické kulisy.

O postavách se toho moc nedozvíme. Prostí lidé, kteří zde zůstali, jsou v tomto drsném světě sevření mezi spoluprací s Američany a spoluprací s násilnými bojovníky. Obě spolupráce jsou povinné a u obou případů, které jsou ukázány ve filmu, končí smrtí hlavy rodiny.

Protivníci jsou ve filmu proto, aby měl Chris s kým bojovat a koho lovit. Oba mají velmi ploché charaktery. O Řezníkovi můžeme usuzovat z jeho činů, že je zlým člověkem. Jako charakteristický nástroj používá vrtačku. Jeho bojovníci mají v úkrytu tělo umučeného muže a v mrazáku usekané hlavy. O Mustafovi víme, že byl na olympiádě a že pochází se Sýrie. Má ženu a dítě a za celý film nepromluví, jenom střílí.

Zvuková stopa ukazuje hlavně Chrisovi představy o místních lidech, které častokrát nazve divochy. Hudba není ve filmu téměř využita.

Ve filmu je vidět silná dichotomie mezi částí odehrávající se v Americe a částí odehrávající se v Iráku. Amerika je poklidné místo, kde žije Chrisova rodina. Irák je chaotické a nepřátelské prostředí, ve kterém Chris plní svůj úkol. Není zde nic pozitivního a funguje jako místo pro realizaci Chrisových excelentních střeleckých schopností, díky kterým nakonec vejde do dějin. Za celou dobu se nedozvíme nic o motivaci Iráčanů a ti tak fungují pouze jako anonymní terče.

Clint Eastwood se snaží vzdát poctu nejlepšímu americkému ostřelovači, který byl nesmyslně zabit poté, co se vrátil do vlasti ke své rodině. V rámci toho se bojí zabřednout ve filmu do složité situace, která v Iráku nastala po americké invazi. Film tak funguje jako popisné dílo pro neobyčejný život Chrise Kyla a Blízký východ jako jednodimenzionální kulisa pro jeho uskutečnění.

8.2 Shrnutí filmu Argo

Děj tohoto filmu je nám časově nejvzdálenější, jelikož popisuje dění v Iránu z roku 1979. Syžet nám prezentuje poměrně věrně neklidnou dobu těsně po Iránské islámské revoluci. Její připomínky jsou ve filmu vidět na každém rohu v podobě plakátů a revolučních gard. Vidíme, jak Teheránem cloumají silné protizápadní nálady a často je nám ukazován agresivní dav protestujících Iránců, mezi nimiž nechybí ani zahalené ženy.

Je třeba poznamenat, že film ukazuje iránskou antipatii k Americe jako odůvodněnou, když samotní agenti tajné služby přiznávají, že pomáhali udržet šáhův diktátorský režim při životě. Skandující davy jsou ukázány na obou stranách barikády, nicméně ta Iránská je vidět častěji. Jako jediná kladná Iránská postava se jeví služebná Sahar, která dokonce sama od sebe riskuje, když zalže revolučním gardám o přítomnosti uprchlých Američanů.

Přesto u Sahar ani jakékoli další iránské postavy nevíme nic o její motivaci nebo historii. Jediná historie, která je divákovi předkládána, je historie země. Ta nám musí stačit, lidé jsou potom prostě už různí. V případě Iránu jsou nejvíc vidět agresivní davy.

Zvuková stopa přináší na začátku důležité informace o historii země, další vykreslení Blízkého východu není velké. Soundtrack pomáhá připomínat dobu a místo, kde se děj odehrává.

Teherán je prezentován jako moderní město s orientálním nádechem a revolucí v zádech. Ben Affleck natočil kvalitní drama, zasazené do složitého období velkých změn v jedné zemi. Tato země je tu dobře vidět, ovšem samozřejmě až na pozadí odvážného plánu Tonyho Mendeze. Film je natočený podle skutečné události.

8.3 Shrnutí filmu Labyrint Iží

Děj filmu Labyrint Iží se odehrává v největším počtu blízkovýchodních zemí. Delší dobu divák vnímá Irák a Jordánsko, na chvíli zavítá i do Sýrie a Spojených arabských emirátů. Ze zemí vidíme jak města, tak i venkov a přírodu. Místa jsou pro fabuli filmu důležitá, proto jsou všechna ve filmu pojmenovaná. Postavy zavítají do špinavých přeplněných uliček, přepychových kanceláří i kamenných chatrčí v pustinách. Ve filmu vidíme různě oblékané muže, zahalené ženy a hrající si děti.

Samotné postavy, které jsou pro fabuli důležité, mají všechny jména. Většina z nich má nějakou historii a různorodý charakter. Ridley Scott vtěsnil do syžetu mnoho informací o postavách a fikčním světě, až divákovi hrozí, že se ve fabuli přestane orientovat.

Ve filmu je zajímavá rozdílnost dvou operativců Eda a Rogera. Ed, který operuje většinu času ze Států, je cynický manipulátor, který sleduje jako jediný cíl potlačení globálního terorismu a jeho motto zní: „Ain't nobody innocent in this shit, Ferris.“ (Nikdo není v těchto sračkách nevinný, Ferrisi.)

Roger Ferris oproti tomu pracuje v terénu na Blízkém východě a vidí z první ruky oběti jejich počinání. Blízký východ se mu líbí a nakonec odejde od CIA a začne žít v Ammánu. Na přístupu k oblasti se neshodnou ani dva hlavní hrdinové.

Zvuková stopa přináší místy zajímavé poznatky o oblasti a hlavně o terorismu. Ukazuje pokrytectví al-Saleema a obavy Eda Hoffmana. Soundtrack pomáhá navodit orientální atmosféru.

Film se skládá ze složitého syžetu, který vytváří velmi komplexní a komplikovaný fikční svět. Na zhruba stejné stopáži prezentuje mnohem víc zajímavých postav a ukazuje mnohem víc částí Blízkého východu než ostatní filmy. Jde o napínavý thriller, který naplno využívá potenciál oblasti a přináší pohled do zákulisí boje s terorismem a fungování tajných služeb.

8.4 Shrnutí filmu Mariňák

Mariňák je atypický válečný film, který se zaměřuje na psychiku vojáků a vykresluje, jak dokáže i poměrně krátké bojové nasazení navždy změnit osobnost. Zobrazuje nuda a napětí vojenského života amerických mariňáků mimo jiné pomocí prostředí, ve kterém se pohybují. Na počátku jejich nasazení tráví dlouhé týdny uprostřed prázdné pouště, kde jim dělá společnost nuda a horko. Poté, co vyrazí do akce, setkají se se smrtí a destrukcí v podobě spálené kolony civilních vozidel. Vrchol pak přináší vizuálně silně působivé hořící ropné vrty.

Snímek Mariňák neukazuje z blízkovýchodního prostředí mnoho, ale z použitého prostředí těžší maximum.

S postavami zachází ještě střídměji a divák si po zhlédnutí filmu stěží pamatuje, že se zde někdo z místních obyvatel vyskytoval. Pohled na domorodé postavy se naskytne během setkání s karavanou, poté během toho, kdy projede kolem vojáků auto se zahalenou ženou uvnitř, a naposled uvidíme dva důstojníky, kteří jsou cílem pro Swofforda. Průjezd auta se ženou kolem americké kolony je nejvýstižnějším popisem zobrazení postav. Jenom se mihnou kolem, aby připomněli, že také existují, nedozvíme se o nich ale zhola nic.

Zvuková stopa také mnoho informací nepřinese. K divákovi dolehnou informace o Saddámových činech. Mnohem zajímavější je hudební doprovod, který pomáhá vytvářet jedinečnou atmosféru.

Sam Mendes natočil zvláštní a působivý pohled na Válku v zálivu. Prostor si zapamatujeme velmi dobře, o mnoho informací nás ale neobohatí. Postavy a zvuková stopa jsou velmi chudé. Blízký východ je tak ve filmu kulisou, která v divákovi zanechá minimum informací a maximum dojmů.

8.5 Shrnutí filmu Zelená zóna

Zelená zóna se odehrává celá v Bagdádu a my máme tak možnost si toto prostředí řádně prohlédnout. Navštívíme paláce, bohaté i chudší čtvrti a vidíme na mnoha místech stopy po nedávném dobývání města, rozbombardované domy a infrastrukturu. Několikrát se podíváme dovnitř budov, kde vidíme, jak místní lidé žijí.

Tři Iráčané jsou pro fabuli důležití natolik, že je známe alespoň jménem a je jim věnován dostatek prostoru, aby se s nimi divák alespoň trochu seznámil. Všichni jsou to muži. První je generál al-Rawi, kontroverzní postava, která se podílela na chodu Saddámovy režimu a je jedinou nadějí na zabránění občanské války. Iráčan jménem Freddy je důležitým hybatelem dění a mnohokrát máme možnost sledovat jeho pocity a názory. Přestože mu Miller nedává moc prostoru, bez Freddyho by nikdy nezjistil pravdu o zbraních hromadného ničení. Nakonec je to však on, kdo zhatí případné šance na mír, když se rozhodne zabít al-Rawiho. Staré křivdy v tomto okamžiku vítězí, na druhou stranu Miller nikdy nevysvětlil Fredymu, proč chce al-Rawiho živého. Poslední postavou je Sajjid Hamza, původně věrný al-Rawimu, nakonec zatčený a umučený Američany. Nevíme o něm nic, kromě faktu, že chtěl chránit svoji rodinu.

Zvuková stopa pomocí zajímavých rozhovorů poskytuje informace o představách, které mají členové americké administrativy o dalším vývoji Iráku. Brown realisticky navrhuje zapojení irácké armády do správy země, jinak podle něj hrozí občanská válka. Hudba dokresluje napínavou atmosféru.

Paul Greengrass natočil velmi dynamický a napínavý snímek, který vypráví příběh během složité situace, jež nastala po dobytí Iráku. Část atmosféry snímku je vybudovaná na dobře zpracovaném prostředí rozbombardovaného Iráku. Postavy jsou zajímavé a různorodé, jejich funkce pro fabuli je klíčová. Hlavním cílem filmu je vyprávět napínavý politický thriller, čehož je docíleno exotickým prostředím Blízkého východu, roztřesenou kamerou a kontroverzním tématem. Snímek je silně kritický k americké administrativě a přináší tak zajímavý a potřebný pohled na intervenci do Iráku.

9 Závěr

Pokuste si sami sobě zodpovědět otázku. Kdy a jaký jste naposledy viděli film? A jaký dojem ve vás tento snímek zanechal? Ovlivnil vás nějak? I pokud je vaše odpověď, že poslední snímek jste zhlédli před deseti lety a poté následovalo rozhodnutí na kinematografii naprosto zanevřít, došlo zde k určitému ovlivnění. Tím spíše pokud jste pravidelný či občasný divák, filmy na vás mají vliv, vyvolávají ve vás pocity a pomáhají vám utvářet si názory.

Mojí hypotézou na začátku práce bylo, že filmy s tematikou Blízkého východu si budou velmi podobné a budou obsahovat ozbrojený konflikt v násilném prostředí. K mému překvapení jsou co do tématu a jeho zpracování snímky velmi odlišné. Máme tu životopisný film, dvě špionážní dramata, psychologický válečný snímek a válečný thriller. U všech je přístup k oblasti a jejím obyvatelům značně odlišný. Liší se míra využití Blízkého východu od prosté válečné kulisy po exotické prostředí s vlastními vícedimenzionálními obyvateli. Některé prvky jsou přítomné ve všech filmech, zejména určitá forma chaosu a destrukce. Ve všech filmech se setkáme se smrtí a ve všech se setkáme s vraky vozidel jako známkami konfliktu. Filmy obsahují volně hořící objekty, ať se jedná o palmy, odpadky, vozidla nebo ropné vrty. Každý snímek také obsahuje alespoň jeden záběr na zahalené ženy a muže v tradičním místním oděvu. Tím ale končí prvky společné všem snímkům.

Dále se objevují prvky společné většině snímků, nikoli však všem. Tři filmy z pěti se alespoň částečně odehrávají v Iráku, který je pro americkou společnost pravděpodobně nejznámější blízkovýchodní zemí. Důvodem jsou obě války v Zálivu, kterých se Spojené státy účastnily. Většina snímků obsahuje přímý válečný konflikt. Dále jsou často k vidění v mizanscéně palmy a mešity. Ve třech filmech se setkáme se stereotypním zobrazením islámského bojovníka s šátkem na hlavě, stejně časté je také schématické zobrazení obyčejných lidí, kteří dobrovolně či z donucení pomáhají Američanům a zemřou. V těchto momentech, kdy jsou místní lidé vyslýcháni vojáky, se projevuje přirozená starost o vlastní rodinu, jelikož se místní bojí obvinění z donašečství a chtějí pro své blízké zajistit klid a bezpečí.

Přístup k postavám je velmi různorodý. Od propracovaných charakterů přes potenciální a reálné nepřátele k téměř nulovému zobrazení. Zajímavá je práce s protivníky, kteří se film od filmu velmi liší. Dva filmy obsahují jasné blízkovýchodní záporné postavy,

kteří mají jméno, v případě Amerického snipera, a historii, v případě Labyrintu lží. V Argu je protivníkem celý režim zpřítomněný anonymními přísluhovači. V Mariňákovi viditelní protivníci téměř chybí a v Zelené zóně působí jako největší zlo část americké administrativy, zatímco místní postavy mají všechny své klady i zápory. Pokud se nespokojíme s vysvětlením, že záporné postavy jsou záporné, protože bojují proti hlavnímu hrdinovi, musíme se podívat pozorněji na jejich činnost. Řezník je záporná postava, protože zabíjí dospělé i děti a bojuje spolu s Mustafou proti Američanům. Z Iránu se stává v Argu protizápadní mocnost a al-Saleem je typický terorista 21. století. Ženské postavy s alespoň vlastním jménem se vyskytují pouze ve dvou filmech, nicméně absence plnohodnotných ženských postav je znakem mnoha filmů současného Hollywoodu, proto je otázkou, zda je to úmyslné zobrazení či pouhý trend filmařů vyprávět příběhy z mužského pohledu. Dětské postavy také ve snímcích varíjí od naprosté absence, přes členy rodin a levnou pracovní sílu po potenciální protivníky ochotné zvednout raketomet a vystřelit po vojácích.

Zvuková stopa je dalším zdrojem informací o Blízkém východě. V některých snímcích poskytuje mnoho užitečných informací. V Argu se dozvíme o iránské historii, v Labyrintu lží zjistíme informace o fungování teroristických organizací a v Zelené zóně o situaci v Iráku krátce po dokončení americké invaze. Rozhovory z Amerického snipera popisují Iráčany z pohledu vojáků jako divochy. V Mariňákovi se doslechneme pouze minimum informací o Saddámových proslovech. Některé filmy používají orientálně laděný soundtrack. Zvuková stopa je prvkem, který se nejhůře popisuje, jelikož je obtížné v textu popsat působení zvuku. Hudba, intonace herců a ruchy jsou tak redukovány na suchý přepis jinak zajímavých rozhovorů.

Naplnění hypotéz je tedy následující. Filmy jsou podobné pouze v detailech a zobrazení je poměrně různorodé. Špinavé a zaostalé prostředí se objevuje pouze v některých snímcích, případně je zobrazeno v kontrastu s přepychovým životem privilegované vrstvy obyvatel. Násilní a fanatičtí obyvatelé jsou přítomní ve třech snímcích, často jako pouze jedna složka obyvatel. Ozbrojený konflikt obsahují čtyři filmy, poněvadž v Argu jde z větší části o konflikt diplomatický, i když je ozbrojené násilí ve filmu přítomno.

Filmy mají stále velký dopad na široké publikum, i díky snadné dostupnosti na internetu. Vystává jim ale tvrdá konkurence v podobě youtuberů a seriálů. Youtubery sleduje obrovské množství mladistvých. Seriály zažívají nový zlatý věk a do jejich produkce se

věnuje více peněz než dříve. Bylo by zajímavé popsat zobrazení Blízkého východu v seriálech, které se zde odehrávají, jako Generation Kill (2008) a Homeland (2011), stejně jako si zjistit, jak a zda se dá něco zjistit o Blízkém východě na youtube. Byl by to však běh na velmi dlouhou trať, uvážím-li, kolik času mi zabralo popsat pouhé zobrazení v pěti celovečerních filmech. Doufám, že můj text společně s bohatou obrazovou přílohou poukáže na způsoby zobrazení Blízkého východu a podnítí čtenáře ke sledování a kritickému hodnocení filmů o této oblasti. Snímky, které jsem popisoval, si to rozhodně zaslouží.

10 Resumé

Watching films is great entertainment and provides us with a variety of feelings and information. Movies about the Middle East have the power to actually create our opinions about the region. The less the viewers know about the Middle East, the more powerful the films tend to be. This thesis focuses on the depiction of the Middle East in five films. The selection of films is based on its worldwide box office gross; the bigger the gross, the more influence the film has. Furthermore, at least half of the story must take place in the Middle East. The selected films are *American Sniper* by Clint Eastwood, *Argo* by Ben Affleck, *Body of Lies* by Ridley Scott, *Jarhead* by Sam Mendes, and *Green Zone* by Paul Greengrass. The thesis focuses on the surroundings, characters, and audio track and compares these elements between the individual films. Each description is followed by a screenshot of the object described. The final part of the thesis summarizes each film.

Unexpectedly, the films vary significantly at their approach to the surroundings and characters and each film offers a different amount of information. There are only few things about the Middle East that the films depict in the same way. Each film contains a certain form of chaos and destruction, death and unattended fire. There are also veiled women and men wearing clothing in western and traditional style.

Most of the plots are about war and many of them take place in Iraq. The majority of them also shows mosques, palm trees, and anonymous Islamic fighters with scarves around their heads but all these objects and characters differ from film to film in their quantity and the form of manufacturing. The only thing one finds in all the films about the Middle east is the presence of veiled women and chaos. Any other information or impressions depend on the chosen film.

11 Zdroje

11.1 Monografie a tištěné zdroje

BORDWELL, David, Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011. ISBN 978-80-7331-217-6.

JEŽOVÁ, Michaela, BURGROVÁ, Helena, ed. *Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. Brno: Barrister, 2011. ISBN 978-80-87474-45-7.

KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. 1. vyd. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. ISBN 978-80-210-7756-0.

MONACO, James. *Jak číst film: svět filmů, médií a multimédií: umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2004. Albatros Plus. ISBN 80-00-01410-6.

NELMES, Jill, ed. *An introduction to film studies*. 5. vyd. London: Routledge, 2012. ISBN 978-0-415-58257-5.

11.2 filmy

Americký sniper [American Sniper] [film] Režie Clint Eastwood. USA, 2014.

Argo [Argo] [film] Režie Ben Affleck. USA, 2012.

Labyrint lží [Body of Lies] [film] Režie Ridley Scott. USA, 2008.

Mariňák [Jarhead] [film] Režie Sam Mendes. USA, 2005.

Zelená zóna [Green Zone] [film] Režie Paul Greengrass. USA, 2010.

11.3 Internetové zdroje

All Time Box Office. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/alltime/world/?pagenum=1&p=.htm>

American Sniper. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=americansniper.htm>

Argo. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=argo.htm>

Body of Lies. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=bodyoflies.htm>

Green Zone. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=greenzone.htm>

Jarhead Original Motion Picture Soundtrack. *All Music* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.allmusic.com/album/jarhead-original-motion-picture-soundtrack-mw0000264542>

Jarhead. *All Movie* [online]. [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://www.allmovie.com/movie/v313654>

Jarhead. *The Box Office Mojo* [online]. [cit. 2017-02-13]. Dostupné z: <http://www.boxofficemojo.com/movies/?id=jarhead.htm>

John Powell – Green Zone (Original Motion Picture Soundtrack). *Discogs* [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <https://www.discogs.com/John-Powell-Green-Zone-Original-Motion-Picture-Soundtrack/release/2907246>

Marc Streitenfeld scores Ridley Scott's Body of Lies. *Scoring Sessions* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://scoringsessions.com/2008/06/19/marc-streitenfeld-scores-ridley-scotts-body-of-lies/>

Movie production countries. *The numbers* [online]. [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <http://www.the-numbers.com/movies/production-countries/#tab=territory>

Soundtracks. *Internet Movie Database* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://www.imdb.com/title/tt2179136/soundtrack?ref_=tt_qi_trv_7

Soundtrack: *Argo*. *Filmserver* [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://filmserver.cz/clanek/4757/alexandre-desplat-argo-ost/>

Story. *American Sniper* [online]. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z: <http://www.americansnipermovie.com//synopsis.php>